

JURIDISKĀ FAKULTĀTE

SOCIĀLO ZINĀTŅU FAKULTĀTE

**Profesionālā maģistra studiju programma
“EKONOMISKĀ DROŠĪBA”**

**Joint professional master's study programme
“ECONOMIC SECURITY”**

Kods: 47861

Studiju programmas raksturojums

Studiju virziens
“Iekšējā drošība un civilā aizsardzība”

APSTIPRINĀTA
Rīgas Stradiņa universitātes
2022. gada 18.janvāra Senāta sēdē
Protokola nr. Nr. 2-S-1/1/2022

Daugavpils Universitātes
2022. gada 31. janvāra Senāta sēdē
Protokola Nr. 1

LICENCĒŠANA

Rīga, 2022

SATURA RĀDĪTĀJS

I.	Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	8
1.1.	Studiju programmas izveides pamatojums	10
1.2.	Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums	16
1.3.	Studiju programmas atbilstības nozares tendencēm novērtējums	18
1.4.	Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums	23
II.	Resursi un nodrošinājums	24
2.1.	Studiju programmas īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes novērtējums	24
2.2.	Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums	25
2.3.	Informācija par finansiālo bāzi	27
2.4.	Materiāltehniskās bāzes novērtējums	28
	Materiāltehniskās bāzes novērtējums	28
III.	Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	30
3.1.	Studiju programmas satura raksturojums	30
3.2.	Studiju programmas īstenošanas mehānisma novērtējums	32
3.3.	Studējošo prakses nodrošinājuma raksturojums un analīze.....	34
3.4.	Novērtējums, kā augstskolā izveidotā kvalitātes nodrošināšanas sistēma un tajā noteiktie principi tiek ievēroti studiju programmā	35
3.5.	Novērtējums par studējošo, absolventu, darba devēju un/vai nozares darba devēju organizāciju un citu nozares organizāciju iesaisti studiju programmas izveidē.....	37
IV.	Mācībspēki	38
4.1.	Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku izvēles pamatojums	38
4.2.	Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu noteiktajām prasībām.....	38
4.3.	Raksturot augstskolas piemērotos mehānismus un procedūras mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanai	39

Izmantotie saīsinājumi

PMSP	profesionālā maģistra studiju programma
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VP	Valsts policija
FKTK	Finanšu un kapitāla tirgus komisija
AIC	Akadēmiskās informācijas centrs
DIV	darba izpildes vadība
ECTS	Eiropas kredītpunktu sistēma (European Credit Transfer and Accumulation System)
EKI	Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra
ES	Eiropas Savienība
IT	informācijas tehnoloģijas
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
IeM	Iekšlietu ministrija
KP	Kredītpunkti
LKI	Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra
MITC	Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrs
MK	Ministru kabinets
NAP	Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021-2027
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (no angļu val. – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija)
PIC	Pedagoģiskās izaugsmes centrs
RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
SAM	specifiskā atbalsta mērķis
RSU JF	Rīgas Stradiņa universitātes Juridiskā fakultāte
STKP	Studiju kvalitātes padome
StP	studiju programma
CFLA	Centrālo finanšu un līgumu aģentūru

Ievads

2018. gadā Rīgas Stradiņa universitāte (RSU) un Daugavpils Universitāte (DU), iesaistot nozares ekspertus, akadēmisko personālu, vispārējo personālu un studējošo pārstāvjus, izstrādāja Studiju programmu (StP) attīstības un konsolidācijas plānus (turpmāk – konsolidācijas plāni). Izglītības un zinātnes ministrijas konsolidācijas plānu izvērtēšanas komisija ir saskaņojusi sešu jaunu StP izstrādi RSU un desmit jaunu StP izstrādi DU, tostarp paredzot kopīgās maģistra studiju programmas “Ekonomiskā drošība” izveidi, kuras izstrādē kā vadošais partneris tika pieteikta RSU.

2019. gada 24. aprīlī RSU noslēdza līgumu ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru (CFLA) par projekta “Studiju programmu fragmentācijas mazināšana un studiju internacionalizācijas veicināšana Rīgas Stradiņa universitātē” (projekta nr. 8.2.1.0/18/A/014, Darbības programma “Izaugsme un nodarbinātība” 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu” otro projektu iesniegumu atlases kārtu (turpmāk – SAM 8.2.1). SAM 8.2.1. ietvaros ir izstrādāta kopīgā profesionālā maģistra studiju programma (PMSP) “Ekonomiskā drošība” (“Economic security”), par kuras izveidi RSU un DU vienojās pirms konsolidācijas plānu apstiprināšanas IZM.

RSU konsolidācijas plāna izstrāde ir balstīta uz pamatotu izvērtējumu un apzinātu sasaisti ar Latvijas tautsaimniecības nozaru vajadzībām. Lai to kvalitatīvi sagatavotu, RSU organizēja vairākas aktivitātes: rīkoja iesaistīto pušu prāta vētras, analizēja pieejamos datus, īstenoja aptaujas, iesaistot nozaru ekspertus, darba devējus, dekānus, studiju virzienu, programmu un katedru vadītājus un studējošo pārstāvjus. Prāta vētras un citu tikšanos mērķis bija uzklaut ekspertu viedokli un apkopot ieteikumus tālākās darbības virzieniem studiju satura aktualizēšanai un studiju procesa modernizēšanai, uz kā pamata sagatavot RSU konceptu SAM 8.2.1., 8.2.2. un 8.2.3. projektiem.

Konsolidācijas plāns veidots atbilstoši RSU vīzijai būt mūsdienīgai, prestižai, Eiropā un pasaulē atpazīstamai universitātei, kurā galvenā vērtība ir cilvēks un kura nodrošina uz pētniecību balstītu kvalitatīvu un eksportspējīgu augstāko izglītību. Konsolidācijas plāns veidots, lai atbalstītu augstākās izglītības nozares stratēģisko mērķu sasniegšanu, veicinot StP fragmentācijas mazināšanu, resursu koplietošanu un studiju vides internacionalizāciju. Konsolidācijas plāns sekmē starptautiski konkurētspējīgas izglītības piedāvājuma attīstību RSU, stiprinot tos studiju virzienus, kuros tai ir vislielākais attīstības potenciāls, kā arī veidojot jaunu StP piedāvājumu, izmantojot RSU uzkrāto pētniecības un materiāltehniskās bāzes kapacitāti. Sinerģija starp visām specifiskā atbalsta mērķa darbības programmām nodrošina mērķtiecīgu virzību uz Eiropas Savienības (ES) un Latvijas attīstības plānošanas dokumentos, arī Eiropas Komisijas stratēģijā “Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” noteiktajiem mērķiem – uzlabot Eiropas augstākās izglītības iestāžu darbību un starptautisko pievilcību un paaugstināt visu izglītības un mācību līmeņu vispārējo kvalitāti ES, apvienojot izcilību un vienlīdzību, šai nolūkā veicinot studentu un docētāju mobilitāti, kā arī uzlabot situāciju jauniešu nodarbinātības jomā.

DU Konsolidācijas plāns tika veidots, lai nodrošinātu kvalitatīvas augstākās izglītības pieejamību, kā arī augsti profesionāla darba spēka un darba devēju sagatavošanu. Augstākās izglītības pieejamībai jābūt vienlīdzīgai gan valsts galvaspilsētas, gan reģionu iedzīvotājiem. DU apzinās augstākās izglītības kvalitātes un konkurētspējas uzlabošanas nozīmi, tās būtisko lomu Latgales reģiona izaugsmē un iedzīvotāju labklājības nodrošināšanā, kā arī jaunatnes piesaisti Latvijai un Latgalei. Lai sniegtu aktuālus un inovatīvus, darba tirgus un iedzīvotāju vajadzībām atbilstošus izglītības produktus, DU veica studiju programmu piedāvājuma izvērtējumu.

Latvijā pašreiz nevienā izglītības iestādē netiek sagatavoti speciālisti ekonomiski finansiālo noziegumu novēršanai un apkarošanai, tāpēc StP “Ekonomiskā drošība” ir nozīmīga un konkurētspējīga ne tikai Latvijā, bet arī ārpus tās.

Viens no Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam izaicinājumiem ir pasaules ekonomikas un tehnoloģiju straujās pārmaiņas, kā rezultātā efektīva un elastīga augstākās izglītības sistēma ir izšķirošs Latvijas konkurētspējas un cilvēk kapitāla vērtības faktors. Jaunā StP nodrošinās studentiem iespēju iegūt starpdisciplināras zināšanas, prasmes, kompetences un priekšrocības darba tirgū. Šāda starpdisciplināra pieeja ļauj vēl efektīvāk izmantot arī RSU materiāltehnisko bāzi, piemēram, sociālo zinātņu studentiem dodot iespēju īstenot savas idejas topošajā 3D tehnoloģiju laboratorijā. Arī studentu iespējas strādāt starpdisciplinārās un starptautiskās komandās veicinās to konkurētspēju darba tirgū un sekmēs potenciālu inovāciju radīšanai.

Lai sagatavotu studentus aktuālu problēmu risināšanai sabiedrībā, RSU ievieš un attīsta inovatīvas mācību metodes, kas balstītas uz praktiskām un simulētā vidē īstenotām mācībām. Līdz ar to nozīmīgs studiju modernizācijas virziens ir digitālo tehnoloģiju izmantošana studiju īstenošanā, kas nodrošina mūsdienu prasībām atbilstošu digitalizētu studiju procesu un studentu digitālās prasības veicināšanu. Šādu tehnoloģiju ieviešana RSU tiek kāpināta. Programmas attīstības plāns paredz, t.sk. tādu resursu attīstīšanu kā H5P programmatūras izmantošana virtuālās realitātes veidošanai, mācību eksperimentu veikšanai ar kriptovalūtu rakšanu un blokķēdēm, blokķēdes šķelšanu, tīkla mezgliem un alternatīvajām kriptovalūtām, kā arī ieguldījumu iespējām kriptovalūtās un to tirdzniecības iespējām.

SAM 8.2.1. projekta aktivitāšu ietvaros ir tikušas identificētas arvien jaunas sadarbības stiprināšanas un dažādošanas iespējas gan RSU un DU pārstāvēto zinātņu starpnozaru griezumā, gan ar Latvijas un ārvalstu sadarbības partneriem. Sadarbības paplašināšana ar partneriem ārvalstīs arī StP tālākas attīstības un īstenošanas gaitā nodrošinās studentu, darbinieku un pētnieku nepārtrauktu profesionālo attīstību, starptautiskām prasībām atbilstošu zināšanu, prasmju un kompetenču apguvi studiju procesā un pētniecības sadarbības tīklu paplašināšanu RSU un DU stratēģiskās specializācijas ietvaros.

Jaunā StP atbilst RSU un DU stratēģijām, Eiropas darba tirgus vajadzībām, tiks īstenota sadarbībā ar Eiropas augstākās izglītības iestādēm un nozares pārstāvniecību, sekmēs modernizāciju un inovāciju ieviešanu augstskolās. Tiek plānota starpdisciplināru specializācijas moduļu īstenošana, universitāšu resursu koplietošanu, lai nodrošinātu programmas ilgtspēju un rentabilitāti.

Studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība”, kurā StP “Ekonomiskā drošība” ir iekļauta, viens no ilgtermiņa uzdevumiem ir veidot kopīgas studiju programmas. Kopīgā StP “Ekonomiskā drošība”, ko īsteno RSU partnerībā ar DU, ir izveidota saskaņā ar LR tiesību aktiem t.sk. Latvijas Republikas Augstskolu likumu, MK noteikumiem Nr. 512 (26.08.2015.) “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”, kā arī ņemot vērā MK noteikumus Nr. 27 (09.01.2018.) “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu” pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumiem”.

StP “Ekonomiskā drošība” atbilst Izglītības attīstības pamatnostādņēs 2021. – 2027. gadam noteiktajam – “nodrošināt kvalitatīvas izglītības iespējas visiem Latvijas iedzīvotājiem, lai veicinātu viņu potenciāla attīstību un īstenošanu mūža garumā un lai veidotu viņu spēju mainīties un atbildīgi vadīt pastāvīgās pārmaiņas sabiedrībā un tautsaimniecībā”.

Konceptuālais ziņojums "[Par tiesībaizsardzības iestāžu amatpersonu izglītības sistēmas pilnveidi](#)", kas apstiprināts ar MK 2019. gada 7. maija rīkojumu Nr. 220), paredz stiprināt valsts aizsardzību, veicinot Latvijas tautas pašapziņu un vēlmi aizsargāt savu valsti, radot tam labvēlīgus apstākļus, t.sk. radot kvalitatīvu un ilgtspējīgu augstākās izglītības sistēmu aizsardzības un iekšlietu dienestu personālam. Šādu personālu sagatavot orientēta profesionālā bakalaura studiju programma “Policijas darbs” studiju virzienā, taču PMSP “Ekonomiskā drošība” absolventi varēs būt tie sabiedrības pārstāvji, kas stiprinās valsts aizsardzību kā darba devēji valsts un privātās institūcijās.

Kopīgā StP “Ekonomiskā drošība” paredz visos minētajos dokumentos ieteikto resursu koplietošanu un simbiozi starp abu universitāšu kompetencēm profesionālā maģistra studiju līmenī, tādējādi veicinot maģistrantūras studējošo iekšējo mobilitāti, palielinot augstākās profesionālās izglītības un pētniecības sinerģiju.

Programmas unikalitāti Latvijā un Baltijā nosaka fakts, ka tā tiks īstenota kā kopīga starpaugstskolu profesionālā maģistra studiju programma ekonomiskajā drošībā, kuras moduļi tiks īstenoti abās universitātēs dažādos valsts reģionos.

StP “Ekonomiskā drošība” tiks attīstīta sadarbībā ar ārvalstu augstākās izglītības iestādēm:

- Lietuvā (The General Jonas Žemaitis Military Academy of Lithuania);
- Polijā (Warsaw War Studies University);
- Lietuvā (Mykolas Romeris University);
- Luksemburgā (University of Luxembourg).

Ar minētajām augstskolām ir plānots organizēt kopīgas apaļā galda diskusijas, veicinot pētniecību gan studējošo, gan docētāju vidū, organizēt vieslekciju norisi, tostarp attālināti, izmantojot interneta tehnoloģijas. Minētās augstskolas ir paredzēts izmantot Erasmus mobilitātes pasākumu organizēšanai gan docētājiem, gan studējošiem. Minētās augstskolas realizē līdzīgas programmas, tostarp, Lietuva un Polija ir Baltijas reģiona valstis, kurās ir salīdzinoši līdzīga situācija ekonomiskās drošības jomā, savukārt, Luksemburgas Universitāte atrodas stratēģiski nozīmīgā ģeogrāfiskā vietā ES politikas ekonomiskajā drošībā veidošanas kontekstā.

ES ekonomiskā situācija, ekonomikas globalizācija, ekonomikas un digitālās ekonomikas virzība sekmē biznesa attīstību, vienlaikus arī rada izaicinājumus nacionālās un starptautiskās drošības jomā, tai skaitā ekonomiskās drošības jomā.

Latvijas ekonomiskā drošība saistīta ar stabilu ekonomisko pieaugumu, līdzsvaru starp izdevumiem un ieņēmumiem, eksportu un importu un pastāvīgu investīciju pieaugumu. Šajā procesā Latvijas mērķis ir nodrošināt stabilu un ilgtermiņa valsts ekonomisko suverenitāti.

Veiksmīga saimnieciskā darbība ir konkurētspējīgas ekonomiskas attīstības pamatā. Saimnieciskās darbības attīstība nozīmē labas zināšanas tiesību, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu jomās, kā arī organizāciju vadības principu jomā.¹ Viens no galvenajiem tiesību un ekonomikas drošības pētījumu mērķiem ir sniegt konceptuālas zināšanas un izpratni par likumiem ne tikai kā tiesību sistēmu, bet arī kā sociālo fenomenu, kas palīdz radīt ekonomiku un kura pareiza izpratne ļauj attīstīt uzņēmējdarbību un ilgtspējīgu sabiedrību. To nevar panākt bez zināšanām par jomas tiesisko regulējumu, tostarp par īpašumu aizsardzības tiesisko regulējumu un tā praktisko piemērošanu, vadībzinātni un citām sociālajām zinātnēm, neanalizējot globalizācijas un integrācijas procesu nozīmi ekonomikā un uzņēmējdarbībā.

Konsolidācijas plāna īstenošana sekmēs Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020. gadam noteikto uzdevumu sasniegšanu: nodrošināt augstākās izglītības pieejamību, eksporta atbalsta pasākumu īstenošanu, konkurētspējas un konsolidācijas veicināšanu, un virzīs uz zināšanām balstītas sabiedrības attīstību. Jaunā StP atbilst arī Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam² stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm, jo īpaši vienota, droša un atvērta sabiedrība, kā arī zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei, to ietvaros paredzot stiprināt tiesiskuma pārvaldību, drošību un saliedētību, tādējādi sekmētu korupcijas samazināšanos, cilvēku informētības pieaugumu par valsts/pašvaldību procesiem un aktivitātēm utt. Turklāt jaunais NAP paredz būtiskus resursus novirzīt augstākās izglītības izcilības veidošanai, atbalstot internacionalizāciju un resursu/programmu apvienošanu kopīgiem mērķiem un projektiem, veicinot pētniecības darbu augstskolās, uzlabojot augstskolu

¹ Putnins, T. and A. Sauka (2015), Measuring the Shadow Economy Using Company Managers. Journal of Comparative Economics, 43 (2), 471-490.

²Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027. gadam (NAP2027) Saeimā apstiprināts 2020. gada 2.jūlijā. https://pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf [pārlūkots 20.09.2020.]

pārvaldību un ciešāk sasaistot to ar valsts pārvaldes, darba devēju un darba ņēmēju redzējumiem, kā arī darba tirgus nākotnes attīstības tendencēm. “Ir jāveicina tādas augstākās izglītības programmu pārvaldības sistēmas izveide, kas paredz starpdisciplināru un modulāru programmu ieviešanu un īstenošanu, tai skaitā tādu programmu ieviešanu, kas paredz dažādu kompetenču un prasmju apguves iespējas sadarbības augstskolās”, kas arī atbilst jaunās StP mērķiem un fokusam.

Zināšanu ekonomikas attīstībai nepieciešams stratēģiski un gudri ieguldīt Latvijas ierobežotos resursus gan zināšanu radīšanā, apguvē un pārnesē, gan arī tādas sabiedrības attīstībā, kas spēj atbildēt uz globālo tendenču radītajiem izaicinājumiem un rast jaunas izaugsmes iespējas. Sabiedrības drošība un drošumspēja ir būtisks ilgtspējas un attīstības pamats. [...] Tāpat jāveicina sabiedrības izpratne par kibernetiskās drošības riskus un novērst kibernetiskos draudus.³ StP paredz šādiem civiltās drošības jautājumiem pievērsties stiprinot programmas absolventu kompetenci, tādējādi NAP 2021.–2027. gadam iekļautās prioritātes sasaucas ar jaunveidojamās StP “Ekonomiskā drošība” uzdevumiem un sniedz ilgtspējīgu ietekmi Latvijas tautsaimniecības attīstībai.

Turklāt, šīs programmas izstrāde atbilst diviem NAP 2027 rīcības virzieniem. Rīcības virziena “Tiesiskums un pārvaldība” 429. uzdevums paredz **“efektīvu, ērtu, savlaicīgu, sabiedrībai saprotamu un pieejamu tiesībsardzības sistēmu, nostiprinot tiesībsardzības iestāžu kapacitāti**, savstarpēju sadarbību un vienotu izpratni juridisko procesu vienkāršošanai (savstarpēji papildinoši un pieejami digitālie risinājumi, kopējās sadarbības platformas un mācības, vienotas prakses, pētniecības un ekspertīzes), ieviešot inovatīvus, uz rezultātu vērstus un ekonomiskus risinājumus visās pirmstiesas izmeklēšanas iestādēs, tiesās un ārpustiesas strīdu izskatīšanas institūcijās...” Savukārt, rīcības virziena “Drošība” 440. uzdevums paredz **“sabiedrības drošības un tiesībsardzības iestāžu reaģēšanas spēju stiprināšanu, nodrošinot centrālās valsts pārvaldes un pašvaldību koordinētu rīcību apdraudējuma gadījumos, uzturot tiesībsardzības, drošības un robežkontroles dienestu infrastruktūru un kapacitāti** (fiziskā sagatavotība, noziedzības apkarošana, kopējas apmācības un mūsdienīgu sabiedrības vajadzībām atbilstoša personāla kompetenču pilnveide, moderno tehnoloģiju izmantošana, civilmilitārā sadarbība un sadarbība visaptverošai valsts aizsardzībai).⁴

³ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027. gadam. (NAP2027)

https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf [pārlūkots 19.09.2020.]

⁴ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027. gadam. (NAP2027) 90-91.lpp.

https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf [pārlūkots 9.12.2020.]

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

RSU studiju virziens “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” RSU ieviests no 2016. gada un tajā ir licencēta un no 2017. gada tiek īstenota profesionālā bakalaura studiju programma “Policijas darbs”. Studiju virziens ar minēto bakalaura studiju programmu 2019. gadā akreditēts uz maksimālo akreditācijas termiņu, 6 gadiem (līdz 2025. gada 23. aprīlim), kas Latvijas praksē bija ievērojams sasniegums jaunam studiju virzienam, kas pirmo reizi tiek akreditēts.

Studiju virziena sekmīga attīstība notiek pateicoties veiksmīgai sadarbībai ar nozares profesionālo darba tirgu. Bakalaura programma “Policijas darbs” tiek finansēta, pamatojoties uz noslēgtu sadarbības līgumu starp Valsts policiju (turpmāk – VP) un RSU (2017. gada 23. februārī noslēgts pakalpojuma līgums) par VP amatpersonu otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības nodrošināšanu no 2017. līdz 2022. gadam. VP darbinieku apmācība profesionālā bakalaura studiju programmā “Policijas darbs” loģiski saskan ar PMST “Ekonomiskā drošība”, kurā iespējams arī turpināt VP amatpersonu apmācību. Tomēr PMST “Ekonomiskā drošība” ir veidota tā, lai to var piedāvāt daudz plašākai auditorijai, sekmējot arī citu institūciju amatpersonu, kā arī privātā sektora vadītāju kompetenci.

RSU studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” īstenošanā ir iesaistīti pasniedzēji, tai skaitā RSU akadēmiskais personāls, kas īsteno studiju programmas arī studiju virzienā “Tiesību zinātne”. Profesionālam programmas nodrošinājumam tiek piesaistīti arī docētāji no Valsts policijas, ģenerālprokuratūras, tieslietu u.c. darba jomas organizācijām. Kā liecina studiju virziena īstenošanā iesaistāmo pasniedzēju dzīves gājums, liela daļa iesaistāmo pasniedzēju ir ieguvuši augstāko izglītību Latvijas Policijas akadēmijā un to profesionālā pieredze saistīta ar darbu tiesību aizsardzības iestādēs, tai skaitā policijā. Viņi veic pētniecisko darbību krimināltiesību un policijas tiesību, tostarp arī ekonomiskās drošības, jomā. Līdz ar to secināms, ka studiju virziena īstenošanā iesaistāmo pasniedzēju kvalifikācija atbilst studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” īstenošanas vajadzībām. RSU studiju virzienu īsteno RSU Juridiskajā fakultātē, kurai ir pieejamas telpas, tostarp speciālas telpas klasificēto studiju kursu docēšanai, studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” īstenošanai. RSU turpina studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” īstenošanā un attīstībā ieguldīt papildresursus, vairāk informācijas 2.1. nodaļā.

Valsts drošība un tās aizsardzība ir saistīta ne tikai ar fizisku apdraudējumu novēršanu, bet arī ar ekonomiskās drošības sistēmas veidošanu un uzturēšanu. Mūsdienų izaicinājumi ir elektroniskās valūtas aprites palielināšanās, noziedzīgi iegūtu līdzekļu iepludināšana ekonomikā, kas tālāk tiek izmantota noziedzīgu grupējumu uzturēšanai, kā arī kapitāla mobilitāte. Bez tam, veidojot ekonomikas attīstībai labvēlīgus nosacījumus, nepieciešams attīstīt uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi, uzlabojot nodokļu sistēmu. Jāatzīmē, ka pieaugoša importa rezultātā no Latvijas iekšējās aprites aizplūst ievērojami finansiālie līdzekļi, kas paliek ārvalstu ražotājiem un eksportētājiem, un tie tiek zaudēti gan valsts budžetam iespējamo nenomaksāto nodokļu veidā, gan uzņēmējiem – kā iespējamā peļņa.

Pieaugot noziedzīgo nodarījumu skaitam ekonomikas jomā Latvijā, piemēram, tādiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar nelikumīgas peļņas gūšanu, ekonomikas stabilitātes informatīvo sistēmu apdraudējumu, kibernetizācijas jomā, preču nelegālas aprites jomā utt., pieaug pieprasījums pēc kvalificētiem darbiniekiem⁵ kuri spēj risināt minētās problēmsituācijas. Turklāt arī Nacionālās drošības koncepcijā⁶ ir uzsvērtā ekonomiskā un kibernetizācijas aktualitāte un novēršanas nepieciešamība, kas attiecīgi aktualizē jautājumu par esošo un arī topošo speciālistu iespējām iegūt atbilstošo izglītību tieši ekonomiskās drošības jomā.

⁵ Finanšu izlūkošanas dienesta 2019.gada pārskats. Pieejams:

https://www.fid.gov.lv/uploads/files/Dokumenti/Gada%20p%C4%81rskati/Gada_parskats_2019.pdf (Skatīts 21.09.2020).

⁶ Nacionālās drošības koncepcija. Pieņemta 26.09.2019. <https://likumi.lv/ta/id/309647-par-nacionalas-drosibas-koncepcijas-apstiprinasanu>

Kā norādīts Nacionālās drošības koncepcijā, Latvijā joprojām ir ievērojams ēnu ekonomikas īpatsvars, kas negatīvi ietekmē valsts budžeta ieņēmumus, ilgtspējīgu valsts tautsaimniecības izaugsmi, godīgu un konkurētspējīgu uzņēmējdarbības vidi, līdz ar ko viens no prioritāri risināmiem jautājumiem ir turpināt darbu pie ēnu ekonomikas mazināšanas pasākumu ieviešanas. Korupcija, nepilnības publisko iepirkumu procedūrās, tiesu un maksātnespējas sistēmā ir uzņēmējdarbības vides attīstības kavējošie faktori un, lai tos mazinātu, ir jāturpina pasākumi valsts pārvaldes efektivitātes un darbības caurskatāmības nodrošināšanai, vienlaikus stiprinot valsts pārvaldes atklātumu un valsts amatpersonu godprātību.

StP absolventi būs gatavi iesaistīties ekonomisko noziegumu novēršanā, atklāšanā un izmeklēšanā nacionālajā un starptautiskajā līmenī, izpratīs kibervides specifiku, veicinot elektroniskās vides ekonomikā lietošanas procesa modernizāciju un transformāciju, spējot uzņemties atbildību par kolēģiem un piedalīties vadības līmeņa jautājumu risināšanā.

Jaunajiem speciālistiem būs iespēja attīstīt starpdisciplināru kompetenci, apgūstot arī procesu vadību ekonomiskās drošības jomā vairākos līmeņos.

StP var kalpot par vienu no atbalsta punktiem RSU un DU līdz šim īstenotā studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” pēctecīgai attīstībai attiecībā uz ekonomiskās drošības jautājumiem, balstoties uz inovācijām un sadarbību ar nozares pārstāvjiem.

Jaunā StP izstrādāta, pamatojoties RSU un DU studiju programmu attīstības nepieciešamībā un vīzijā, ņemot vērā Latvijas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmas prasības, kā arī ievērojot Standartus un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā. StP izstrādē piedalījās RSU, DU un partnerinstitūciju akadēmiskais un vispārējais personāls, studējošo pārstāvji, darba devēji, kā arī nozaru asociāciju, valsts un pašvaldību iestāžu un citu organizāciju pārstāvji.

Starp RSU, IeM un VP ir izveidojusies ilgstoša, konstruktīva un lietišķa sadarbība, kas var būt par pamatu jaunās studiju programmas sekmīgai īstenošanai. Jaunā profesionālā StP pilnībā atbilstu VP attīstības aktuālajām vajadzībām. VP amatpersonas veidotu būtisku studējošo daļu. Kā iepriekš norādīts, jaunās StP studējošo vidū ir redzamas ne tikai VP amatpersonas, bet arī VID darbinieki, zvērinātu notāru, zvērinātu advokātu, māklēru biroju darbinieki, kā arī kredītiestāžu darbinieki un citu privātstruktūru darbinieki, kuru darbības veidi saistīti ar materiālām vērtībām un darījumu slēgšanu.

Saskaņā ar RSU attīstības stratēģiju 2017.–2021. gadam viens no indikatoriem ir attīstīt vietēji un starptautiski konkurētspējīgu studiju programmu piedāvājumu atbilstoši Latvijas un Eiropas darba tirgus pieprasījumam pēc īpašām, integrētām speciālistu kompetencēm, tai skaitā palielinot valsts budžeta finansēto vietu skaitu sociālo zinātņu jomu studijām uz kurām MK noteikumu nr. 49 iedalījumā (5.p.) attiecas gan tiesību un vadības zinātnes, gan citas sociālās zinātnes, tai skaitā starpnozaru sociālās zinātnes un militārā zinātne (5.9.p.). Studiju programma “Ekonomiskā drošība” apliecina programmas tiešo sasaisti ar tautsaimniecības vajadzībām. Speciālistu sagatavošana ekonomiskās drošības jomā organiski iekļausies esošajā studiju virziena mērķī, to paplašinot gan kvantitatīvi, gan kvalitatīvi.

Studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” saskaņā ar RSU attīstības stratēģiju 2017.–2021. gadam viens no indikatoriem ir attīstīt vietēji un starptautiski konkurētspējīgu studiju programmu piedāvājumu atbilstoši Latvijas un Eiropas darba tirgus pieprasījumam pēc īpašām, integrētām speciālistu kompetencēm, tai skaitā palielinot valsts budžeta finansēto vietu skaitu sociālo zinātņu jomu studijām. StP “Ekonomiskā drošība” apliecina PMSP tiešo sasaisti ar tautsaimniecības vajadzībām, nodrošinot darba tirgus prasības, tāpēc programma tiek virzīta budžeta vietu pieprasījumam civilās drošības jomā⁷.

StP “Ekonomiskā drošība” attīstības plāns ir veidots saskaņā ar RSU attīstības stratēģiju 2017.–2021. gadam, kurā paredzēts, ka RSU kļūs par starptautiski konkurētspējīgu universitāti

⁷ MK noteikumi nr. 994: Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem (spēkā no 01.01.2007.) <https://likumi.lv/ta/id/149900-kartiba-kada-augstskolas-un-koledzas-tiek-finansetas-no-valsts-budzeta-lidzekliem>

ar motivētiem, radošiem un darba tirgū pieprasītiem studējošajiem un atvērtu, dinamisku akadēmisko un zinātnisko vidi ilgtspējīgai sabiedrības attīstībai.

StP “Ekonomiskā drošība” mērķu un studiju rezultātu izstrādes procesā tika organizētas vairākas RSU Juridiskās fakultātes, VP, Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID), Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (turpmāk – FKTK), DU pārstāvju sanāksmes. Novērtējot studiju programmas mērķu izstrādes procesu, secināms, ka tas ir veidots loģiskā secībā un pēctecīgi. Tas ir atbilstošs, adekvāts, regulārs, sistemātisks un palīdz sekmēt studiju virziena tālāko attīstību un pilnveidošanu.

Studiju kursu saturs ir virzīts uz StP absolventu spēju sintezējot tiesību un vadību zinātņu jaunākās atziņas, organizēt, vadīt un rūpēties par darījumu drošību saistībā ar vienu no iekšējās drošības pīlāriem – ekonomisko drošību un atbilstoši ieņemamajam amatam, arī novērst un / vai izmeklēt noziedzīgus nodarījumus Ekonomiskās drošības jomā. Tāpēc StP ir veidota kā divu moduļu programma – ar iepriekš iegūto Ekonomisko, finanšu utt. izglītību un otra – ar juridisko. Pirmajā gadījumā studējošie programmā apgūst studiju kursus, kas saistīti ar tiesību zinātnes jautājumiem, otrajā – studējošie apgūs ar ekonomiku, finansēm un vadību saistītos jautājumus, kas nodrošinās to, ka programmas absolvents būs apguvis gan tiesību zinātņu, gan ekonomisko zinātņu jautājumus, tādejādi kļūstot par speciālistu ar starpdisciplinārām zināšanām organizāciju drošībā.

Tā kā esošais profesiju klasifikators un profesiju standarti neparedz absolventu specializācijai pilnībā atbilstošu profesiju, bet studiju programma ir starpdisciplināra, apvienojot ekonomiski finanšu rakstura zināšanas civilā drošībā, īpašumu aizsardzībā ar tiesiska rakstura/juridiskām zināšanām par ekonomisko drošību un ietverot līderisma un vadības kvalifikācijai nepieciešamu kompetenču pilnveidi, programmas apguves rezultātā plānots piešķirt profesionālo maģistra grādu organizāciju drošībā un organizāciju vadītāja profesionālo kvalifikāciju. Attiecīgi sagatavotie speciālisti iegūs atbilstošas LKI 7. līmenim padziļinātas zināšanas, prasmes un kompetences minētajās jomās. Nākotnē uz šīs programmas pamata varētu tikt pamatota jaunas profesijas iekļaušana – organizācijas vadītājs ar specializāciju ekonomiskajā drošībā (vai – organizācijas vadītājs ekonomiskās drošības jomā). Konkrētajā gadījumā programmā organizāciju vadītājs tiek lietots kā vistuvākā atbilstošā profesija, bet programmas kontekstā ar organizāciju vadītāju saprotot personu, kura ir apguvusi vadītāja iemaņas, kam piemīt spējas un prasmes uzņemties atbildību, pildot funkcijas saistībā ar ekonomisko drošību gan privātsstrukturās, gan kā publiskās pārvaldes iestādēs, piemēram, kredītiestādēs, privātos, valsts un pašvaldību uzņēmumos u.c., kura atbildības sfērā ir jautājumi par drošu darījumu apriti un par tiesiski rīcību ar finansēm – uzņēmuma iekšējās drošības kvalitātes vadītājs finanšu jomā.

Kopumā sadaļā raksturotais uzskatāmi parāda, ka studiju programma atbilst studiju virzienam “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība”, kurā to plānots iekļaut.

1.1. Studiju programmas izveides pamatojums

Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība augstskolas/ koledžas stratēģijai un studiju virzienam. Norādīt studiju programmas mērķus, uzdevumus, plānotos studiju rezultātus un novērtēt to sasniedzamību un savstarpējo sasaisti.

RSU stratēģiskās attīstības virzieni ir definēti RSU Attīstības stratēģijā 2017.–2021. gadam (pieejama RSU mājaslapā [latviešu](#) un [angļu valodā](#)). Studiju programma “Ekonomiskā drošība” precīzi īsteno RSU stratēģijas pirmo galveno (vertikālo) attīstības mērķi – inovatīvas studijas mūsdienīgā vidē, kā arī galvenos horizontālos attīstības mērķus, īpaši sadaļās par ilgtspējīgu universitāti, mērķsadarbību integrācijai darba tirgū, kā arī perspektīvā starptautiskās sadarbības attīstībai. StP veicinās RSU Attīstības stratēģijā identificēto stiprību tālāku attīstību, īpaši 3.1. daļas 4., 8., 9., 10. punktu, adresēs vājo pušu risināšanu, īpaši 3.2. daļas 4.3., 5., 10., 14. punktu.

Jaunveidojamās kopīgās StP “Ekonomiskā drošība” attīstība atbilst „Daugavpils Universitātes attīstības stratēģijā 2015.–2020. gadam” formulētajai misijai un mērķiem – sekmēt ilgtspējīgas nākotnes sabiedrības attīstību, realizējot starptautiska līmeņa zinātnisko pētniecību un nodrošinot kvalitatīvu izglītību dabas, inženierzinātņu, izglītības, veselības, humanitāro un sociālo zinātņu jomās, ar savu darbību veicinot Latgales reģiona un visas Latvijas ilgtspējīgu attīstību.⁸

Jaunizveidotā StP paredz iespēju studēt privātpersonām, tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem, jebkuram, kura darbs ir saistīts ar finanšu un ekonomisko drošību komercsabiedrībā, uzņēmumā u.c. Ekonomiskās drošības jautājumu aktualitāte jau aprakstīta iepriekšējās sadaļās, var tikai pastiprināt minot, ka drošības jautājumi ir īpaši būtiski [Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums](#) (spēkā no 13.08.2008.) kontekstā. Likums paredz plašu to subjektu loku, piemēram, banku darbiniekus, advokātus u.c., kuriem jāveic darījuma partnera izpēte, tādējādi jāorientējas uz ekonomiskās drošības jautājumiem un kuriem studijas programmā piedāvās iespēju iegūt atbilstošu specifiski padziļinātu izglītību.

Pēc Latvijas Policijas akadēmijas likvidēšanas 2009. gadā valsts izglītības iestādēs praktiski netiek īstenotas studiju programmas ar specializāciju finansiāli ekonomisko noziedzīgo nodarījumu atklāšanā un novēršanā, tai skaitā *Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes*, Valsts ieņēmumu dienesta, *Organizētās noziedzības apkarošanas pārvaldes*, Finanšu policijas u.c. struktūrvienību nodrošināšanā ar augsti kvalificētiem speciālistiem. Latvijā netiek izstrādātas, licencētas un īstenotas studiju programmas, kuras sagatavotu speciālistus minētajā darbības jomā. Pirmā līmeņa augstākās izglītības studiju programma ar specializāciju kriminālpolicijas jomā (kriminālizmeklēšanā) tiek sekmīgi īstenota Valsts policijas koledžā. Tomēr, šīs programmas apgūšanā tiek iegūtas tikai pamatzināšanas un pamatiemaņas ekonomiska rakstura noziedzīgo nodarījumu atklāšanā.

Ārvalstu pieredze augsti kvalificētu speciālistu sagatavošanā finansiāli ekonomisko noziedzīgo nodarījumu atklāšanā un novēršanā (ekonomiskās drošības sfērā) apliecina to, ka ir nepieciešamas speciālas studiju programmas minētajā jomā, kur atbilstošus studiju kursus docētu augsti kvalificēti mācībspēki ar lielu praktisko darba pieredzi, izmantojot ne tikai nacionālo, bet arī citu valstu metodiku.

Šobrīd programmas fokuss ir sagatavot vadītājus ar zināšanām un prasmēm ekonomiskajā drošībā, Nākotnes attīstības plānā, ievērojot nepieciešamību pēc jaunas profesijas (organizācijas vadītājs ekonomiskās drošības jomā), ir jādomā par zināšanu un prasmju padziļinātu apgūšanu, ievērojot, ka interneta vides, mākslīgā intelekta, kriptovalūtu attīstība notiek nepārtraukti, nav pamata domāt, ka līdzīgu attīstību neprasīs arī pati programma.

Izaicinājums ir kriptovalūtu tiesiskā regulējuma izstrāde un starpvalstu sadarbība noziedzīgo nodarījumu apkarošanā, kas nenoliedzami prasīs speciālistus ar padziļinātām zināšanām.

RSU Juridiskajā fakultātē ir izstrādāta un sekmīgi tiek realizēta profesionālā maģistra studiju programma “Tiesību zinātne”. Tomēr, minētā programma nevar pilnībā nodrošināt tādas specifiskas, bet nozīmīgas un valstiski svarīgas problēmas risināšanu, kā ekonomiskās drošības jomas speciālistu sagatavošana, kuru uzdevums ir saimnieciski finansiāla rakstura apdraudējumu novēršana un ekonomisko noziegumu atklāšana, īpašuma aizsardzība. Atšķirībā no iepriekš minētā jaunā programma nodrošina iespēju iegūt izglītību attiecīgajā jomā arī personām, kuras iepriekš nav ieguvušas tiesību zinātņu bakalaura grādu un kuras nav dienestā tiesību aizsardzības iestādēs. Jaunā programma paplašina interesentu loku par ekonomiskās drošības jautājumiem, kuriem tādējādi tiks nodrošināta iespēja iegūt arī attiecīgu izglītību.

DU studiju virzienā “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” tiek īstenotas divas studiju programmas – 1. līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Civilā drošība un aizsardzība” un profesionālā maģistra studiju programma “Darba aizsardzība”. Studiju

⁸ https://du.lv/wp-content/uploads/2021/12/DU_attistibas_strategija_25.01.2021.-converted.pdf [pārlūkots 25.08.2020.]

virzienā iekļautās studiju programmas ir DU pieprasītāko studiju programmu sarakstā, to visplašāk apliecina civilās drošības un darba aizsardzības struktūru nozīme un nepieciešamība, kā arī nemītīgais pieprasījums darba tirgū pēc attiecīgās kvalifikācijas profesionāļiem.

DU studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” īstenošanā iesaistīts augsti kvalificēts akadēmiskais personāls.

Apvienojot abu augstskolu kapacitāti un līdzšinējo pieredzi un iestrādes studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” īstenošanā, tiks realizēta kvalitatīva un konkurētspējīga jaunveidojamā StP “Ekonomiskā drošība”, kura nodrošinās drošības sistēmas pilnveidi nacionālā līmenī. Ekonomiskās drošības situācijas izpēte ir viena no darbības jomām, kam tiek pievērsta arvien lielāka uzmanība, it īpaši ņemot vērā ekonomisko procesu pieaugošo ietekmi uz nacionālo drošību un atsevišķu ārvalstu centienus izmantot ekonomiskos instrumentus savu ģeopolitisko interešu realizēšanai.

Minētā iemesla dēļ ir būtiski savlaicīgi identificēt un novērst aktivitātes, kas ir vērstas uz kontroles iegūšanu pār Latvijas tautsaimniecībai nozīmīgiem uzņēmumiem vai nozarēm un kuru patiesais mērķis nav tikai komercdarbība un peļņas gūšana, bet gan politiskās ietekmes pozīciju veidošana citu valstu interesēs.

Ekonomiskās drošības kontekstā neatsverama nozīme ir finanšu sektora stabilitātei, līdz ar to Latvijas tautsaimniecības attīstībai un ilgtspējai ir nozīmīgi savlaicīgi identificēt un novērst ar valsts finanšu reputāciju saistītos riskus, īpašu uzmanību pievēršot iespējamam terorisma finansēšanas gadījumiem un riskiem, kas saistīti ar nerezidentu līdzekļu ietekmi uz finanšu sektoru.

2019. gada 7. maijā apstiprinātajā Konceptuālajā ziņojumā “Par tiesībaizsardzības iestāžu amatpersonu izglītības sistēmas pilnveidi” atzīts, ka “RSU īstenotajā profesionālajā bakalaura studiju programmā “Policijas darbs” ir iesaistīts liels skaits pieredzējušu nozares ekspertu, tostarp izmeklēšanas un operatīvā darba jomā. Programma tiek veiksmīgi īstenota. Nozare no minētās programmas absolventa cer sagaidīt kvalificētu speciālistu, kurš ne tikai spētu atbilstīgi savai kompetencei organizēt un īstenot atklāšanas, izmeklēšanas un prevencijas darbu dažādas sarežģītības likumpārkāpumos, sadarboties ar citiem tiesībaizsardzības subjektiem, bet arī sekmīgi organizēt, plānot un vadīt padoto darbu, kā arī veikt analītisko darbu”.

RSU Juridiskajā fakultātē sadarbībā ar DU ir sagatavota principiāli jauna profesionālā maģistra studiju programma “Ekonomiskā drošība”, kas paredz speciālistu sagatavošanu ekonomiski finansiālu noziegumu novēršanā un atklāšanā. Studiju programma “Ekonomiskā drošība” mērķis un uzdevumi atbilst studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” mērķiem. Studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” attīstības stratēģija ir veidota saskaņā ar RSU attīstības stratēģiju 2017.–2021. gadam, kurā paredzēts, ka RSU kļūs par starptautiski konkurētspējīgu universitāti ar motivētiem, radošiem un darba tirgū pieprasītiem studējošajiem un atvērtu, dinamisku akadēmisko un zinātnisko vidi ilgtspējīgai sabiedrības attīstībai.

Augstākajai izglītībai pasaulē un Latvijā ir izvirzīta prasība attīstīt un stiprināt starpdisciplinārās izglītības programmas un pētniecību. Ekonomisko procesu kompleksums un drošības vadības kompetenču integrācija tajā nosaka nepieciešamību pēc speciālistiem, kas izmeklēs ekonomiskos noziegumus, izmantojot ekonomikas, tiesību un vadības zinātnes piedāvātās pieejas un metodes, tādējādi veicinot reģionālo attīstību un starpreģionālo sadarbību gan Latvijas, gan pārrobežu kontekstā.

Studiju programmas mērķis: ir sagatavot augsti kvalificētus speciālistus ar iestāžu un organizāciju vadītājiem nepieciešamajām zināšanām un prasmēm, kuri spēj un ir kompetenti uzņemties atbildību un risināt augstas komplikētības pakāpes juridiskos un ekonomiskos problēmjautājumus, tostarp ekonomisko noziegumu novēršanā, atklāšanā un izmeklēšanā, attīstīt un koordinēt starptautisko sadarbību, pārstāvēt daudzveidīgas intereses un nodrošināt pamatotu lēmumpieņemšanu ekonomiskās drošības jomā.

Studiju programmas mērķis tiks sasniegts, risinot šādus uzdevumus:

1. Sekmēt pētniecisku darbību ekonomiskās drošības jomā, izmantojot apgūtos teorētiskos pamatus un prasmes, patstāvīgi iegūstot, atlasot, analizējot un kritiski izvērtējot informāciju, identificējot problēmsituācijas un piedāvājot iespējamus risinājumus.
2. Sniegt studējošajiem organizācijas vadītājam raksturīgās pamata un specializētās zināšanas ekonomiskās drošības jomā, skaidrot profesionālās jomas svarīgākos jēdzienus un likumsakarības.
3. Nodrošināt studējošiem organizācijas vadītāja profesijai nepieciešamo profesionālo prasmju apguvi ekonomiskās drošības jomā.
4. Veidot studējošajiem prasmes sevi attīstīt arī pēc studiju programmas apgūšanas savas turpmākās kvalifikācijas celšanai.
5. Attīstīt lēmumu pieņemšanas prasmes sarežģītās situācijās un problēmu risināšanas iemaņas organizācijas vadītāja profesijā ekonomiskās drošības jautājumos.
6. Sniegt zināšanas un prasmes personāla vadībā, attīstīt prasmes izskaidrot un argumentēti diskutēt par ekonomiskās drošības jomas kompetences jautājumiem gan ar speciālistiem, gan padotajiem.
7. Nodrošināt studentiem prakses vietas iestādēs ar darbību ekonomiskās drošības jomā. Nodrošināt tādas prakses iespējas, kuras ietvaros studējošie pieņem lēmumus, uzņemas atbildību un iniciatīvu, veic darbu individuāli, komandā vai vada citu cilvēku darbu un rod risinājumus mainīgos vai neskaidros apstākļos, paaugstināta stresa un sarežģītās dienesta situācijās, operatīvi rīkojoties paaugstinātas bīstamības situācijās.
8. Attīstīt prasmi patstāvīgi strukturēt savu un pakļautībā esošo darbinieku tālāku mācīšanos un profesionālo pilnveidi, piedaloties profesionālās jomas attīstībā.
9. Sniegt teorētiskās un praktiskās zināšanas ekonomiskās drošības jautājumos, akcentējot jaunās tendences attiecīgajā nozarē.
10. Radīt izpratni par profesionālo ētiku darbā ar kolēģiem, sabiedrību un medijiem, prasmi izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību konfrontācijā ar subjektu, konfliktu risināšanā un dažādu spēka metožu izmantošanā.

PMSP “Ekonomiskā drošība” ir paredzēts uzņemt personas, kurām ir profesionālais vai akadēmiskais bakalaura grāds komerczinībās un administrēšanā, vadības zinībās, ekonomikā, finansēs, policijas darbā vai tiesību zinātnē. Reflektantiem ar iegūtu akadēmiskā bakalaura vai profesionālā bakalaura (otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību) grādu komerczinībās un administrēšanā, vadības zinībās, ekonomikā, finansēs – vismaz 10 kredītpunktu apjomā ir apgūti tiesību zinātnes studiju kursi. Reflektantiem ar iegūtu akadēmiskā bakalaura vai profesionālā bakalaura (otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību) grādu policijas darbā vai tiesību zinātnē – vismaz 10 kredītpunktu apjomā ir apgūti vadības zinību studiju kursi. Intervija par reflektanta iepriekšējo profesionālo pieredzi saistībā ar ekonomiskās drošības jautājumiem. Angļu valoda. Uzņemšanas prasības raksturotas 24. pielikumā.

Studiju programmas noslēgumā plānotie studiju rezultāti:

1. Spēj kritiski izvērtēt tiesību teorijas un prakses atziņas un juridiskās metodes, lai pilnveidotu pētījumu veikšanu ekonomiskās drošības jomā un piedāvātu oriģinālus profesionālo problēmjautājumu risinājumus ekonomiskajā civilās drošības kontekstā, t.i., ekonomisko drošību vērtējot sistēmiski kā valsts civilās drošības sastāvdaļu.
2. Radoši un konstruktīvi spēj analizēt un novērtēt sociāli ekonomiski tiesiskos procesus, debatēt un eksperimentēt par sasniegto rezultātu, pamatojot savu viedokli, izveidot radošus risinājumus ekonomisko noziegumu atklāšanā, novēršanā un izmeklēšanā nacionālajā un starptautiskajā līmenī.
3. Spēj patstāvīgi sekot jauninājumiem ekonomiskās drošības jomā, un, balstoties uz analītisku pieeju, definēt un analizēt problēmjautājumus ekonomisko noziedzīgo

- nodarījumu kontekstā, piedāvāt šo problēmjaudājumu kopsavilkumu, sniedzot profesionālajai jomai atbilstošus risinājumus un jauninājumus.
4. Spēj sagrupēt, kvalificēt un salīdzināt dažādu jomu zināšanas, kas ļauj analizēt ekonomiskās drošības jomā esošās aktuālās problēmsituācijas plašā salīdzinošā kontekstā un piedāvāt nestandarta risinājumu pielietojot un integrējot tos praksē, attiecīgo noziegumu atklāšanā un izmeklēšanā.
 5. Spēj formulēt un kritiski analizēt dažādu jomu zināšanas ekonomiskās drošības kontekstā, radot jaunas zināšanas, kuras tiek piemērotas profesionālās darbības ietvaros, risinot problēmjaudājumus un uzņemoties atbildību organizācijas vadības jautājumos.
 6. Spēj definēt organizācijas uzdevumus, izstrādāt darba plānus, ģenerēt idejas, organizēt darbu, noteikt uzņēmuma finanšu un ekonomiskās stabilitātes faktorus un identificēt attīstāmās jomas, koordinēt kolēģu sadarbību, tādējādi radot konkurētspējīgus rezultātus ekonomiskās drošības jomā.
 7. Spēj savākt, salīdzināt un izvērtēt informāciju attiecībā uz ekonomiskās drošības un starpdisciplinārajām jomām starptautiskās un nacionālās profesionālās vides kontekstā atbilstoši specializācijai un patstāvīgi izvēlēties mērķim atbilstošo profesionālās kompetences pilnveides metodiku.
 8. Spēj sagrupēt, kvalificēt un salīdzināt dažādu jomu zināšanas, kas ļauj analizēt ekonomiskās drošības jomā esošās aktuālās problēmsituācijas plašā salīdzinošā kontekstā un piedāvāt nestandarta risinājumu pielietojot un integrējot tos praksē, attiecīgo noziegumu atklāšanā un izmeklēšanā.
 9. Spēj parādīt padziļinātas un paplašinātas zināšanas un izpratni organizāciju vadībā, kas atbilst nozarei un vadītāja profesionālās jomas jaunākajiem atklājumiem, kuras tostarp palīdz prognozēt un novērst riskus ekonomiskajai drošībai, identificēt draudus iestādes vai uzņēmuma maksātnespējai, nepieļaut finanšu mahinācijas un to slēpšanas mēģinājumus, kā arī identificēt prettiesisku finanšu darījumu pazīmes.
 10. Attīsta izpratni par to, kas ir ekonomiskā drošība gan konkrētā organizācijā, gan valstī un pasaulē kopumā, spēj vadīt organizāciju, risināt problēmas un pamatot lēmumus, tostarp sagatavot nepieciešamos dokumentus un izmantot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālo jautājumu risināšanai attiecīgajā organizācijā.

Studiju rezultātu izstrādes laikā tie tika kartēti pret atbilstošās Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) (kas atbilst Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu aprakstiem) 7. līmeņa zināšanu, prasmju un kompetenču aprakstiem (skatīt. 8. pielikumu “Studiju kursu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai profesionālā maģistra studiju programmai “Ekonomiskā drošība”).

Lai sasniegtu definētos studiju rezultātus, StP plānoti obligātās un ierobežotās izvēles (A un B) studiju kursi. Studiju kursi ir strukturēti tā, lai katra kursa ievadā tiktu sniegtas pietiekamas zināšanas, prasmes un kompetences vielas apgūšanai neatkarīgi no iepriekš iegūtas specializācijas. Studiju kursi strukturēti balstoties uz starpdisciplināro pieeju, katrā kursā apgūstot nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences. A daļas Studiju kursi savstarpēji saistīti ar citiem kursiem, caur kontekstuāliem studiju kursiem StP plānojumā.

Lai sasniegtu definētos studiju rezultātus, StP ir plānoti jau pieminētie divi moduļi. Moduļos iekļauti konkrēti studiju kursi, kas nodrošina StP mērķa izpildi:

1. **Zināšanu attīstība** tiek īstenota izteiktāk pirmajā studiju gadā abos semestros, veidojot studējošo zināšanas ekonomikas, vadības, tiesību jomā šādos studijuursos: Organizāciju teorija un vadība, Finanšu un nodokļu sistēma, risku vadība, Uzņēmumu finanšu pārvaldība un revīzija, Ekonomiskie kibernetizējumi un drošība, Ekonomikā izdarīto noziedzīgo nodarījumu kriminālistiskais raksturojums, Ekonomiski finansiālo noziegumu kriminoloģiskais raksturojums un novēršanas nacionālais un starptautiskais aspekts u.c.

2. **Profesionālo prasmju attīstība** tiek īstenota visā StP plānojumā lielākajā daļā studiju kursu, ietverot gan komandas, individuālās un digitālās prasmes – komunikācijas, prezentācijas, argumentācijas, kritiskās domāšanas, ētikas, pašizaugsmes, – gan ekonomiskās drošības un tiesību jomā, gan vadības jomā.

Lai nodrošinātu studiju programmas aktualitāti un atbilstību augstskolu stratēģijām un studiju virzienam, studiju programmas mērķus, uzdevumus, plānotos studiju rezultātus plānots regulāri pārskatīt un pārraudzīt to sasniegšanu un savstarpējo sasaisti. To sekmēs **inovatīvas studijas mūsdienīgā vidē**. Studiju programmas “Ekonomiskā drošība” izstrādē īpaša uzmanība tika pievērsta inovatīvu studiju īstenošanas pieeju un mūsdienīgas mācību vides nodrošināšanai, kas ietver:

1. StP dizaina un studiju kursu aprakstu regulāru apspriešanu ar docētājiem un ārējiem ekspertiem gan no akadēmiskās, gan industrijas vides Latvijā un ārvalstīs;
2. studiju kursus nepieciešamā materiāli tehniskā nodrošinājuma, tostarp literatūras un citu mūsdienīgu materiālu (datorprogrammas un aplikācijas, lietišķās spēles, videomateriāli, interaktīvie tiešsaistes rīki) apzināšanu un atjaunināšanu;
3. zināšanu pārneses un koprades metožu identificēšanu un iekļaušanu StP studiju kursu īstenošanā;
4. starpdisciplināras problemātikas identificēšanu, tematiski atbilstīga satura izveidi, pēctecīgu integrēšanu studijuursos;
5. docētāju pieredzes apmaiņas organizēšanu, e-studiju un interaktīvās tiešsaistes vides rīku aktīvu un plašu izmantošanu, vieslektoru piesaisti, studiju vizītes uzņēmumos, studiju prakses uzņēmumos;
6. uz praksi orientētu sadarbību ar darba devējiem studiju pamatprocesā;
7. inovatīvo, mūsdienīgo tehnoloģiju izmantošanu mācību un mācīšanās procesā, piemēram, Menti.com, Miro rīks, 3D virtuālās realitātes brilles utt.

Programmas mērķa sasniegšanai un definēto uzdevumu izpildei palīdzēs StP starpdisciplinārais raksturs un elastīgās struktūras kā arī kompetenču pieeja un docēšanas veids (projektu darbi, simulācijas nodarbībās, debates, pētniecība, digitalizācijas risinājumi e-studijām gan nodarbībās, gan patstāvīgajos darbos). Ir paredzēta arī vieslektoru piesaiste no citām Eiropas, tostarp Baltijas valstu un ASV universitātēm.

Profesionālo prasmju attīstībai ir paredzēta studējošo prakse sadarbības partneru piedāvātajās un citās prakses vietās, kā arī atbilstoši sadarbības līgumiem, kas jau noslēgti starp sadarbības partneriem un RSU, kas būs no otrā studiju gada 26 nedēļu garumā. Tā nostiprinās un veidos padziļinātu izpratni par zināšanu un prasmju izmantošanu un gūs iemaņas reālā vidē, kurā tiks strādāts ar ekonomiskās drošības jautājumiem. PMSP “Ekonomiskā drošība” ir izveidota arī sadarbība ar profilējošajām valsts iestādēm, tas arī veicinās padziļinātu studiju specializācijas moduļu attīstību atbilstoši studējošo pieprasījumam un kompetenču potenciālam, izmantojot RSU JF kriminālistikas laboratorijas iespējas, papildinot tās ar arī RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centra (MITC) resursiem. Programmas īstenošanā un apguvē tiks nodrošināti arī e-risinājumi, kas ir cieši saistīti ar mūsdienu tendencēm ekonomiskās drošības jomā.

Programmas mērķa atbilstību sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un tendencēm skaidri pamato daudzu darba tirgus pētījumu rezultāti, sasniegtie rezultāti ir izstrādāti, pamatojoties uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un tendencēm, lai sagatavotu augsti kvalificētus speciālistus ekonomiskās drošības jomā Latvijai un ārvalstīm.

Studiju programmas realizācijā ir paredzēts iesaistīt ārvalstu speciālistus (docētājus, pētniekus, praktiskos darbiniekus) ar lielu pieredzi operatīvā darba jomā no Lietuvas, Luksemburgas, Polijas, Zviedrijas utt.

StP „Ekonomiskā drošība” koncepcija ir izstrādāta, pamatojoties uz iepriekšminētajiem argumentiem, kas apliecina, ka profesionālās kvalifikācijas “Organizāciju vadītājs” apguve ir īstenojama RSU un DU studiju virzienā “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība”.

StP “Ekonomiskā drošība” saturs ir veidots tā, ka visi studējošie padziļināti apgūtu gan vadības, gan ekonomikas un tiesību zinātnes analīzes, izvērtēšanas, salīdzināšanas, modelēšanas utt. zināšanas, prasmes un kompetences. Savukārt, specifisko kompetenču attīstībai studiju programmā tiks piedāvāti apakšprogrammu specializāciju studiju kursi, prakse un studējošo patstāvīgā darba uzdevumi.

1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums

Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums, analizējot programmas izveides procesā izmantotus datus, norādīt studiju programmas izstrādē iesaistītās puses (piemēram, ārējie eksperti, mācībspēki⁹, darba devēji, studējošie u.c.) un iesaistes veidu.

Studiju programmas izstrāde ir norisinājusies kopš 2020. gada, un, atspoguļojot darba procesu, to var nosacīti dalīt vairākos posmos, kas savstarpēji mijas.

1. posms: StP idejas attīstība no 2017. gada septembra līdz 2018. gada decembrim

Studiju programmas iecere pirmo reizi tika fiksēta 2017. gadā, izvērtējot studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” attīstības iespējas. Tika apspriesta iespēja piedāvāt programmu, kā potenciālais sadarbības partneris tika uzrunāta DU, kurā ir akreditēts StV “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” un ar kuru vēsturiski JF ir izveidojušās ciešas sadarbības saiknes.

Studiju programmas idejas apspriešanā bija iesaistīta arī Studējošo pašpārvalde.

2. posms: StP apraksta izstrāde no 2020. gada marta līdz 2021. gada augustam

2020. gada martā, uzsākot reālo darbu ar StP, izstrādājot StP dizainu (nosaukumu, mērķi, specializācijas moduļus, studiju rezultātus), tika izveidota darba grupa, kuras sastāvā bija:

1. StP vadītājs, RSU lektore Karina Palkova, Ph.D.
2. RSU lektors Juris Zīvarts
3. Vadošais pētnieks, Ģenerāļa Jonasa Žemaiša Lietuvas Militārā akadēmija, Lietuva, Vladas Tumalavičius, Ph.D.
4. Ekonomikas katedras vadītāja, Daugavpils Universitāte, asoc. prof. Ludmila Aleksejeva, Dr. oec.
5. Sociālo zinātņu fakultātes dekāns, Daugavpils Universitāte, profesors Jānis Teivāns – Treinovskis, Dr. iur.
6. Daugavpils Universitātes Studiju kvalitātes novērtēšanas centra kvalitātes vadītāja Eva Kaspārenoka
7. RSU viesdocētāja Karina Zalcmane, PhD.

No RSU administrācijas puses PMSP “Ekonomiskā drošība” izstrādi koordinēja Pedagoģiskās izaugsmes centra Studiju procesa attīstības projektu komanda.

Darba grupā iesaistītajiem ir plaša akadēmiskā un profesionālā pieredze, tostarp pieredze studiju programmu īstenošanā. StP izstrādes laikā ir notikusi arī vienošanās par iesaistīto ekspertu dalību programmas īstenošanā (sk. 13. pielikumu “Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae) Europass formā”).

Ekspertu darba grupas tikšanās tika aktīvi organizētas 2020. gada martā – decembrī, rīkojot gan tiešsaistes sanāksmes e-konferenču platformā ZOOM, kā arī regulārā elektroniskā saziņā e-pastos un telefonzvanos.

⁹Šajā dokumentā lietotais termins “mācībspēki” ir attiecināms uz attiecīgās augstskolas/ koledžas akadēmisko personālu un viesprofesoriem, asociētajiem viesprofesoriem, viesdocentiem, vieslektoriem un viesasistentiem.

Regulāro sanāksmju laikā tika veidots PMSP “Ekonomiskā drošība” dizains un veikta tā apspriešana, pakāpeniska papildināšana un precizēšana – īpaši darba grupas darbs jāuzsver tādu StP elementu izstrādē, kā:

1. StP rezultāti un to pielāgošana darba tirgum un nepieciešamajām prasmēm;
2. studiju kursu struktūras izveidošana, lai uzsvētu maģistra līmeņa augstākās izglītības nozīmi absolventu kompetenču veidošanā;
3. studiju kursu nosaukumu un satura specifikas definēšana, kuras laikā tika arī identificētas, salīdzinātas un analizētas vairākas ārvalstu StP (sk. 1. pielikumu “Studiju programmas salīdzinājums ar citām līdzīgām studiju programmām”), to kursi, saturs, īstenošanas formāts.

StP izstrādē tika aktīvi iesaistīti nozares speciālisti. Tika saņemtas konsultācijas, kā arī rīkotas apspriedes ar:

1. Latvijas juristu apvienību (<https://juristiem.wordpress.com/>);
2. Finanšu kapitāla un tirgus komisiju;
3. Valsts ieņēmumu dienestu;
4. Latvijas Republikas Iekšlietu ministriju;
5. Latvijas Republikas Tiesībsargu.

StP studiju kursi tika izstrādāti sadarbībā ar augstākminētajām iestādēm, kā arī tie tika iesniegti viedokļa sniegšanai un izvērtēšanai iestādēm. Ekspertu uzdevums bija nodrošināt StP studiju kursu ekspertīzi nozares profesionālās pieredzes kontekstā, sniegt atgriezenisko saiti, komentārus un attiecīgus ieteikumus.

3. posms: studiju kursu izstrāde, kas ietver studiju kursu aprakstus un studiju kursu materiālus e-studiju videi no 2020. gada septembra līdz 2021. gada janvārim

Tālāka komunikācija ar iesaistītajiem partneriem notika elektroniski, individuāli ar katru vienojoties par darba pienākumiem, darba apjomu, atalgojumu un sagaidāmo nodevumu termiņiem. Septembrī notika SAM projektam nepieciešamo dokumentu sagatavošana un parakstīšana, lai vairums pieaicināto partneru varētu pilnvērtīgi uzsākt savu darbu novembrī. Kā bija plānots, nākamās tikšanās ar partneriem notika Zoom vidē. Tika rīkotas vairākas tikšanās, kas tika sadalītas atbilstoši izskatāmajiem jautājumiem. Pirmajā tikšanās reizē, partneriem vēlreiz aplūkojot līdzīgās StP un pārrunājot ar saviem kolēģiem, notika PMSP “Ekonomiskā drošība” studiju kursu plāna pārskatīšana un akceptēšana, precizējot studiju kursu sadalījumu pa semestriem, kursu secību semestrī un KP skaitu katram kursam. Vēlāk tika īstenots metodoloģiskais seminārs, ko nodrošināja RSU PIC darbinieki par studiju rezultātiem un to formulēšanu, kā arī par kursa aprakstu atbilstošu un kvalitatīvu izstrādi. Ekspertiem tika arī nosūtīts metodiskais materiāls par studiju rezultātu formulēšanu. Secīgi notika izstrādāto studiju kursu aprakstu pārskatīšana tiem partneriem, kam uz tikšanās brīdi jau bija sagatavoti viņiem deleģēto kursu aprakstu projekti, primāri pārrunājot studiju kursu mērķus, iekļautās tēmas un obligāto literatūru.

Papildus regulārām tikšanās reizēm ar iesaistītiem ekspertiem, notika individuālās tikšanās ar LR IeM ministru, FKTK vadību, kurās tika pārrunāts studiju kursu saturs.

4. posms: izstrādāto satura elementu apvienošana StP licencēšanas dokumentācijā no 2021. gada februāra līdz 2021. gada decembrim

Noslēguma posmā tika veikts darbs, apkopojot visas veiktās iestrādes StP raksturojumā un kopējā licencēšanas dokumentācijā. Šajā posmā lielākā nozīme bija StP vadītājam sadarbībā ar PIC speciālistiem, joprojām izmantojot ekspertu konsultācijas un docētāju iesaisti.

RSU ir noteikta kārtība StP izstrādei, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzībai un periodiskai pārbaudei. Minētās prasības noteiktas “Jaunu StP izstrādes un apstiprināšanas RSU nolikumā” un RSU 34. procesa aprakstā “Studiju kursu, StP, studiju virzienu aktualizēšana un izstrādāšana” atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām. StP licencēšanas

dokumentācijas izstrādē liela loma ir arī administratīvajām struktūrvienībām, kas PIC speciālista vadībā iesaistās gan atsevišķu sadaļu izstrādē, gan sadaļu kvalitātes pārbaudē. Piemēram, RSU Bibliotēkas speciālisti izvērtē studiju kursu aprakstos norādītās literatūras pieejamību, informē par to docētājus un StP vadītāju, ierosina precizējumus un sniedz atbalstu gan nepieciešamās literatūras atrašanā, gan iegādē. Bibliotēkas speciālisti sastāda arī docētāju publikāciju sarakstus un veic publikāciju skaitlisko apkopojumu. Personāla departamenta speciālisti izvērtē docētāju sarakstu, sniedz informāciju un arī atbilstības izvērtējumu, atbalsta CV izstrādi, izstrādā docētāju sastāva analīzi (sk. 20. pielikumu “Docētāju sastāva analīze”) u.c. PIC SPKAN speciālisti ir iesaistīti studiju kursu aprakstu kvalitātes izvērtēšanā un pilnveidošanā, studiju rezultātu formulēšanā un kartēšanas īstenošanā un virknē citu uzdevumu, kas palīdz sekmēt kvalitatīvu StP izstrādi. Papildus 10. pielikuma “Studiju programmu atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļai” 1.2. punktā minētas arī citas iesaistītās struktūrvienības. Pēc visu dokumentu izstrādes tos apkopo PIC speciālisti un koordinē neatkarīgās ekspertīzes veikšanu, saskaņošanu un apstiprināšanu RSU koleģiālajās institūcijās, kā arī koordinē dokumentācijas iesniegšanu licencēšanai.

Jaunas StP nepieciešamību, lietderību, atbilstību izvirzītajiem mērķiem, kā arī izstrādātās licencēšanas vai akreditācijas dokumentācijas kvalitāti izvērtē vairākas RSU struktūrvienības un koleģiālās institūcijas, tostarp Studiju kvalitātes padome, fakultātes dome, Dekānu padome, Rektorāts un Senāts. Uzraudzību pār StP īstenošanu un tās kvalitāti nodrošina StP vadītājs, novērtējot studiju procesu, studiju rezultātus, analizējot studējošo aptauju rezultātus, izmaiņas darba tirgus tendencēs un aktualitātes nozarē un pasaulē.

Ievērojot aprakstīto iekšējo kārtību, noslēguma posmā sagatavotā licencēšanas dokumentācija tika saskaņota Juridiskās fakultātes domes sēdē, RSU Dekānu padomē. Rektorātā tika apspriesta un apstiprināta Finanšu departamenta izstrādātā StP tāme.

Pabeidzot darbu pie StP licencēšanas dokumentācijas 2021. gada decembrī, StP tika iesniegta izvērtēšanai neatkarīgajam ekspertam, kas veica dokumentu padziļinātu izpēti, izteica novērtējumu un papildināšanas ieteikumus un rezultātā rekomendēja StP iesniegt licencēšanai, iesniedzot neatkarīgās ekspertīzes atzinumu (skatīt. 30. pielikumu). StP tika apstiprināta RSU Senātā 2022. gada 18. janvārī un Daugavpils Universitātes Senātā 2022. gada 31. janvārī (skatīt. 31. pielikumu). Noslēgumā tika veikti pēdējie norādītie precizējumi un dokumentu apkopšana.

1.3. Studiju programmas atbilstības nozares tendencēm novērtējums

Novērtēt studiju programmas atbilstību nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, veikt salīdzinājumu ar vismaz divām tāda paša līmeņa un tādai pašai nozarei atbilstošām Eiropas savienības valstīs (izņemot Latvijas Republiku) atzītu augstskolu/ koledžu studiju programmām, norādīt, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu/ koledžu programmām un norādīt galvenos secinājumus.

StP atbilst mūsdienu un nākotnes starptautiskā darba tirgus izaicinājumiem un nodrošina praksē balstītas starpdisciplināras studijas, sagatavojot konkurētspējīgus speciālistus, attīstot viņu kompetences tiesību, vadības un finanšu drošības jautājumos. Sakarā ar digitalizācijas un atvērtības procesiem arī finanšu joma tiek modernizēta un rodas arvien jauni pakalpojumi, kas rada daudzveidīgus, iepriekš neapzinātus riskus. Šo izaicinājumu analīzei un ar to saistīto noziedzīgo darījumu novēršanai ir nepieciešamas kompleksas, starpdisciplināras zināšanas un prasmes pārvaldībā, drošībā, finansēs un jurisprudencē. Tādējādi organizāciju vadītāji ar specializāciju ekonomikas drošībā ir vienlīdz aktuāli pašreizējo valsts, ES un Pasaules izaicinājumu kontekstā (tostarp starptautiskās tirdzniecības ierobežojumi, ēnu ekonomikas izplatība reģionā, sankcijas un COVID-19 izraisīti piegādes ķēdes traucējumi), arī nākotnē paredzot arvien plašāku digitalizācijas un optimizācijas procesu attīstību organizācijās. Šo aspektu aktualitāti apliecina arī Latvijā un Eiropā aktualizētā ekonomiskās drošības dienas

kārtība, piem., 2020. gadā Latvijas Bankas tautsaimniecības konference tiks veltīta Naudai un sabiedrības drošības aspektiem uzsverot tieši iedzīvotāju finanšu drošības faktorus un izaicinājumus.¹⁰

Detalizētāk izvērtējot ēnu ekonomikas tendences, jāsecina ka Baltijas valstu kontekstā Latvijā ēnu ekonomikas apjoms ir lielākais (ēnu ekonomikas īpatsvars ir 23,9% no IKP), turklāt, neskatoties uz salīdzinoši straujo ekonomikas izaugsmi iepriekšējo 3-4 gadu laikā, kā arī dažādām politikas iniciatīvām ēnu ekonomikas mazināšanai, Latvijā ēnu ekonomikas apjomi kopumā samazinājās nebūtiski. Tātad svarīgi ir izglītēt iedzīvotājus un skaidrot ēnu ekonomikas negatīvās izpausmes plašāk. Arī vairot speciālistu skaitu, kas padziļināti izprot šos procesus, to modernās formas un veidus, un spēj efektīvi fiksēt to izpausmes un ierobežot ēnu ekonomikas aktivitātes. Ņemot vērā Latvijas un Baltijas valstu reģiona ģeopolitiskās īpatnības un dažādu finanšu drošības līmeni (t.sk. ievērojami atšķirīgus ēnu ekonomikas apjomus¹¹), jākonstatē ka ir svarīgi izglītēt gan sabiedrību, gan speciālistus, lai uzturētu visas ES finanšu sistēmas un ekonomikas drošību.

Globālo risku ziņojuma¹² izvērtēšanas rezultāti atklāj, ka finanšu risku aktualitāte ievērojami pieaug krīzes laikā. Tādējādi arī COVID-19 krīzes apstākļos, kā arī paredzot dažādu ekonomisko krīžu regulāru atkārtošanos, potenciāli varētu pieaugt finanšu riski, tostarp nelegālas finanšu darbības. Ir svarīgi sagatavot profesionāļus, kas spētu risināt aktuālus finanšu drošības jautājumus gan organizāciju (mazinot maksātnespējas riskus, risinot iepriekš neparedzamus izaicinājumus, balstoties Latvijas un ES likumdošanā), gan valsts līmenī.

No darba tirgus atbilstības aspekta, jāuzsver, ka nākotnē ES attīstībai būs svarīga arvien ciešāka augstākās izglītības, darba tirgus sasaiste un elastīga pieeja (transformācija), lai nodrošinātu viedās Eiropas attīstību^{13, 14} kā arī sagaidāms augstākās izglītības lielāks pieprasījums¹⁵. Liela daļa nākotnes un aktuāli pieprasītu profesiju organizāciju pārvaldības un finanšu analīzes un tiesību jomā saistītas ar prasmju apvienojumu¹⁶, turklāt arī vairāku caurviju prasmju (tādu kā problēmrisināšanas, analītiskās un komunikācijas, komandas vadības prasmes)¹⁷ pilnveidi, proti StP starpdisciplinārajai ievirzei ir būtiska nozīme. Turklāt arvien jaunu izaicinājumu rašanās darba tirgū (taupīga ražošana un ražošana precīzi laikā, tiešsaistes platformu ekonomiskās aktivitātes (*onlineplatformeconomy*), tīkla uzņēmumu ietekmes pieaugums, dalītas ekonomiskās darbības) aktualizē vairāku prasmju kombināciju^{18, 19}. Pasaules bankas finanšu attīstības ziņojumā²⁰ minēts, ka tieši globalizācija un digitalizācija rada būtiskākos izaicinājumus finanšu sektorā efektivitātes nodrošināšanai un tiek uzsvērtā tiesiskā

¹⁰ Latvijas Bankas konference "Nauda un sabiedrības drošība" (25.09.2020)

<https://www.makroekonomika.lv/notiks-latvijas-bankas-konference-nauda-un-sabiedribas-drosiba#tab=3>

¹¹ Shadow Economy Index for Russia 2017-2018 <https://www.sseriga.edu/shadow-economy-index-russia>

¹² World Economic Forum Global Risks Report 2020 http://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risk_Report_2020.pdf

¹³ Eiropas Komisijas jaunā kohēzijas politika. https://ec.europa.eu/regional_policy/lv/2021_2027/ [pārlūkots 27.08.2019.]

¹⁴ Jobs of Tomorrow Mapping Opportunity in the New Economy. World Economic Forum, 2020 http://www3.weforum.org/docs/WEF_Jobs_of_Tomorrow_2020.pdf

¹⁵ OECD Employment Outlook 2019: The Future of Work <http://www.oecd.org/employment/employment-outlook-2019-highlight-en.pdf>

¹⁶ Jobs of Tomorrow Mapping Opportunity in the New Economy. World Economic Forum, 2020 http://www3.weforum.org/docs/WEF_Jobs_of_Tomorrow_2020.pdf

Top Economic Developer Skills. <https://www.zipppia.com/economic-developer-jobs/skills/>

¹⁷ OECD Skills Outlook 2019 Thriving in a Digital World. OESD, 2019 [https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/df80bc12-](https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/df80bc12-en.pdf?expires=1596624520&id=id&accname=guest&checksum=3A5A04739A1DCD3802E50979CE7B12DE)

[en.pdf?expires=1596624520&id=id&accname=guest&checksum=3A5A04739A1DCD3802E50979CE7B12DE](https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/df80bc12-en.pdf?expires=1596624520&id=id&accname=guest&checksum=3A5A04739A1DCD3802E50979CE7B12DE)

Top Economic Developer Skills. <https://www.zipppia.com/economic-developer-jobs/skills/>

¹⁸ OECD Employment Outlook 2019. OECD, 2019. [https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9ee00155-](https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9ee00155-en.pdf?expires=1588342349&id=id&accname=guest&checksum=3570100D5466B3848CAE609AA9483827)

[en.pdf?expires=1588342349&id=id&accname=guest&checksum=3570100D5466B3848CAE609AA9483827](https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9ee00155-en.pdf?expires=1588342349&id=id&accname=guest&checksum=3570100D5466B3848CAE609AA9483827)

¹⁹ LinkedIn's Economic Graph research <https://economicgraph.linkedin.com/>

²⁰ Global Financial Development Report 2019 / 2020 <https://www.worldbank.org/en/publication/gfdr/>

ietvara pieaugošā nozīme un ievērojamā ietekme, kā arī finanšu tirgus un finanšu politikas attīstības un pārvaldības procesu nozīme krīzes apstākļos. Tātad tiek aktualizēta specifisko starpdisciplināro prasmju nepieciešamība, lai darbotos šajā jomā. Ņemot vērā COVID-19 krīzes izraisītās pārmaiņas tautsaimniecībā un jo īpaši nodarbinātībā²¹, ir svarīgi pielāgot StP īstenošanu jaunažiem apstākļiem un potenciālos studējošos sagatavot aktuālajiem nodarbinātības procesiem.

Absolventu būtiskākie darba uzdevumi ir: konsultēt ieinteresētās personas (organizācijas vadītājus, valsts iestāžu pārstāvjus u.c.) par finanšu drošības un nelikumīgā ceļā iegūtā naudas legalizēšanas novēršanas noteikumiem, labāko praksi un iekšējām procedūrām, laicīgi pārvaldīt uzņēmuma/organizācijas finanšu drošības pārbaudes un sniegt rekomendācijas par optimālākajiem finanšu pārvaldības risinājumiem, sadarboties ar FID, VID FP un citām valsts iestādēm Latvijā un līdzīgām struktūrām ES un pasaulē, kā arī veikt izmeklēšanu.

Ņemot vērā zemo Latvijas iedzīvotāju finanšu prasības līmeni²², var pieņemt, ka daļa finanšu risku un nelegālo finanšu darījumu tiek akceptēti, pamatojoties uz iedzīvotāju neizpratni gan par to būtību, gan ietekmi uz ekonomiku. Arvien jaunu, modernu prasmju, kā arī daudzveidīgās profesijās no jauna aktualizēto prasmju (piem., *reading documents, reading bills, invoices, bank or financial statements; reading diagrams, maps or schematics*)²³ nepieciešamību akcentē gan finanšu, gan juridiskās lietpratības nozīmi mūsdienu darba tirgū. To apliecina arī StP darba grupas sadarbības partneru, profesionālās jomas pārstāvju izteiktie priekšlikumi StP saturam.

2020. gada aprīlī Latvijas valdības sēdē tika atbalstīts informatīvais ziņojums par Latvijas delegācijas uzdevumu izpildi Eiropas Padomes Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas (NILLTF) novēršanas pasākumu novērtēšanas ekspertu komitejā ("Moneyval") un Finanšu darījumu darba grupā (FATF). Latvija no "Moneyval" saņēma daudzus ieteikumus – daļa rekomendāciju attiecās uz normatīvā regulējuma atbilstību, daļa – uz patreizējās sistēmas efektivitāti. Savukārt šī gada janvārī publiskotajā "Moneyval" ziņojumā tika norādīts, ka Latvija ir panākusi progresu, stiprinot NILLTF novēršanas sistēmu, bet mūsu valstij tiek saglabāts uzraudzības statuss. 2020. gada 20. februārī FATF nolēma Latviju neiekļaut tā saucamajā "pelēkajā sarakstā" un nepakļaut pastiprinātai uzraudzībai, atzīstot, ka Latvijā ir izveidota stipra un noturīga finanšu sistēma aizsardzībai pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma finansēšanu un masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu.

Papildus jāatzīmē, ka 2020. gada 7. janvārī Ministru kabinets atbalstīja divus Tieslietu ministrijas izstrādātos likumprojektus "Grozījumi Civilprocesa likumā" un "Grozījumi Kriminālprocesa likumā", ar kuriem noteiktas Ekonomisko lietu tiesas kompetences attiecībā uz komercstrīdu, ekonomisko un finanšu noziegumu lietu izskatīšanu. Šobrīd Ekonomisko lietu tiesa savu darbu jau ir uzsākusi (no 2021. gada 31. marta) un savas darbības pirmajos sešos mēnešos bija izskatījusi 110 lietas.²⁴ Izskatīto lietu daudzums norāda, ka uz speciālistu ekonomiskās drošības jomā nepieciešamību, kas, savukārt, apliecina jaunveidojamās programmas nepieciešamību un ilgtspēju.

Ekonomisko lietu tiesa skata gan civillietas, piemēram, prasības, kas izriet no kapitālsabiedrību darījumiem ar sabiedrību saistītām personām Komerclikuma izpratnē un Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē, pieteikumus par kredītiestāžu likvidāciju un maksātnespēju. Ekonomisko lietu tiesa izskata arī krimināllietas, piemēram, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un terorisma un proliferācijas finansēšana, koruptīvie noziedzīgie

²¹ OECD Employment Outlook 2020 Worker Security and the COVID-19 Crisis. <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/1686c758-en/index.html?itemId=/content/publication/1686c758-en>

²² Latvijas iedzīvotāju finanšu prasība 2019 <http://www.finansupratiba.lv/petijums/>

²³ Additional Results from the Survey of Adult Skills. OECD, 2019. <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/1f029d8f-en/1/2/4/index.html?itemId=/content/publication/1f029d8f-en&csp=9ca26e268264865d390e376cd0e17bb9&itemIGO=oecd&itemContentType=book#sect-61>

²⁴ Ekonomisko lietu tiesa. Informācija pieejama: www.tiesas.lv/Contents/Item/Display/9736

nodarījumi, kā arī noziedzīgie nodarījumi saistībā ar neatļauta labuma pieņemšanu, neatļautu piedalīšanos mantiskos darījumus un prettiesiska labuma došanu, pieprasīšanu vai pieņemšanu, ko izdarījusi valsts amatpersona vai amatpersona, kas ieņem atbildīgu stāvokli, vai valsts un pašvaldības iestādes darbinieks, kurš nav valsts amatpersona, vai ja kukulis vai prettiesisks labums pieņemts pēc tā izspiešanas vai pieprasīšanas. Minētie jautājumi tika integrēti StP studijuursos.

Veidojot Ekonomisko lietu tiesu, kura specializējas tieši ekonomisko deliktu jomā, loģiski būtu arī nodrošināt speciālo kvalifikāciju, respektīvi, arī izglītību procesa virzītājiem, kuri izmeklē tādās lietās. Tas kārtējo reizi apliecina jaunveidojamās studiju programmas aktualitāti un atbilstību darba tirgus prasībām.

Atbilstoši nacionālajiem un globālajiem izaicinājumiem saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem ekonomikas un biznesa sfērā, Eiropas un pasaules universitātes piedāvā studentiem iegūt zināšanas ekonomiskās drošības, kā arī uzņēmumu un valsts interešu aizsardzības no prettiesiskām darbībām jomā, piedāvājot apgūt maģistra StP un gatavojot darba tirgum topošos biznesa drošības speciālistus un augsti kvalificētus tiesību aizsardzības iestāžu darbiniekus. Latvijā uz šo brīdi neeksistē tāda veida maģistra līmeņa studiju programmas. Baltijā saturiski vistuvākā programma ir Viļņas Mikolasa Romerio Universitātes maģistra studiju programma “Tiesību zinātne un policijas darbība”. Taču tā sagatavo plaša profila speciālistus darbam tiesību aizsardzības iestādēs bez specializācijas ekonomisko noziegumu identificēšanā, novēršanā un izmeklēšanā. Tādējādi, šobrīd ne Latvijā, ne arī citās Baltijas valstīs šādas vai līdzīgas StP netiek īstenotas, tāpēc pastāv nepieciešamība, apvienojot spēkus ar kolēģiem no Daugavpils Universitātes un Lietuvas, aizpildīt šo acīmredzami iztrūkstošo segmentu izglītības tirgū.

1. tabula. Idejiski tuvākās StP Eiropā un pasaulē.

StP nosaukums	Universitāte, valsts	Saite uz programmas aprakstu
Eiropas Ekonomikas un Finanšu krimināltiesības	Luksemburgas Universitāte, Luksemburga	https://www.eni.lu/studies/fdef/master_in_europe_an_economic_and_financial_criminal_law_ll_m
Tiesību zinātne un policijas darbība	Mikolas Romerio Universitāte, Lietuva	https://www.mruni.eu/study_program/magistras-teise-ir-policijos-veikla/tps://www.mruni.eu/lt/
Sabiedrības drošība un aizsardzība	Generāļa Jonasa Žemaita militārā akadēmija, Lietuva	http://www.lka.lt/en/university-studies/masters-degree-studies/public-security-and-defence.html
Iekšējā drošība	Varšavas Militāro Studiju Universitāte, Polija	https://www.wojsko-polskie.pl/aszwoj/bezpieczenstwo-wewnetrzne-magisterskie/

Maģistra Studiju programmas “Ekonomiskā drošība” satura koncepta izstrādē tika apzināts minēto augstskolu piedāvājums. Sīkāk 1. pielikumā ir izvērtēts triju universitāšu StP saturs.

Viena no tām ir Luksemburgas Universitātes maģistra studiju programma “Eiropas Ekonomikas un finanšu krimināltiesības”. Zīmīgi ir tas, ka tā ir viena no septiņām Tiesību maģistra studiju specializācijām, un pēc šīs programmas absolvēšanas ir iespēja iegūt maģistra grādu Tiesību zinātnē. Līdzīga situācija ir arī ar Viļņas Mikolasa Romerisa Universitātes maģistra studiju programmu “Tiesību zinātne un policijas darbība”. Arī šīs programmas

absolventi iegūst maģistra grādu Tiesību zinātnē. Tajā pašā laikā saturiski abas šīs programmas ir vistuvākās RSU un DU profesionālā maģistra studiju programmai “Ekonomiskā drošība”.

Pirmais no Viļņas Mikolasa Romerisa Universitātes maģistra studiju programmas “Tiesību zinātne un policijas darbība” obligātās daļas kursiem ir studiju kurss “Ekonomiskā drošība un ekonomisko un finanšu noziegumu izmeklēšana” (6 ECTS). Šajā pašā blokā ir arī studiju kurss “Stratēģiskā vadība un vadība tiesību aizsardzībā” (8 ECTS). Līdzīgi kā PMSP “Ekonomiskā drošība”, Viļņas Mikolasa Romerisa Universitātes maģistra studiju programmā “Tiesību zinātne un policijas darbība” ir iekļauti pietiekami apjomīgi studiju kursi, kas centrēti uz pētniecisko iemaņu apgūšanu un analītisko spēju attīstīšanu (piem., “Tiesību socioloģija un zinātnisko pētījumu metodoloģija” (8 ECTS)).

Savukārt, Luksemburgas Universitātes maģistra studiju programma “Eiropas Ekonomikas un finanšu krimināltiesības” ir tuva RSU PMSP “Ekonomiskā drošība” kā pēc nosaukuma, tā arī pēc uzbūves, jo ir veidota pēc moduļu principa, kas paredz koncentrētas studijas konkrētu savstarpēji saistītu studiju kursu bloku apguvei. Luksemburgas Universitātes PMSP mērķi arī ir līdzīgi RSU PMSP “Ekonomiskā drošība” mērķiem, jo arī paredz augsti kvalificētu speciālistu sagatavošanu darbam Eiropas Savienības un nacionālajās tiesību aizsardzības iestādēs. Turklāt, šīs universitātes ģeogrāfiskais izvietojums ļauj ne tikai iesaistīt ES institūciju praktiskos darbiniekus studiju programmas īstenošanā, bet arī iziet praksi šajās institūcijās.

Varšavas Militāro Studiju Universitātes PMSP “Iekšējā drošība”, neskatoties uz formālo nosaukumu līdzību, diezgan būtiski atšķiras kā no iepriekš minētajām ārvalstu programmām, tā arī no RSU PMSP “Ekonomiskā drošība”. No specializācijas studiju kursiem RSU PMSP Ekonomiskā drošība varētu būt interesants Varšavas Universitātes studiju bloks “Ekonomiskās tirdzniecības drošība”. Pārējie studiju kursi vairāk skar noziedzīgu nodarījumu kvalifikāciju un novēršanu ekonomikas jomā, kas tieši saistīta ar valsts un sabiedrības drošību. Maģistra studiju tematiskā joma šajā programmā ir Sabiedriskā drošība.

Secināms, ka StP, lai arī ir tematiski līdzīgas, vairākos elementos būtiski atšķiras cita no citas:

- Luksemburgas Universitātes MSP tiek īstenota kā angļu, tā franču valodā un paredz ļoti labas internacionalizācijas iespējas. Turklāt šīs programmas izmaksas ir diezgan zemas – studiju maksa semestrī sastāda 200 EURO. Viļņas Universitātes MSP tiek īstenota lietuviešu valodā un studiju maksa tās apguvei ir gandrīz piecas reizes lielāka – 984 EURO semestrī un ir paredzēta iekšējam izglītības tirgum. Savukārt Varšavas militāro studiju Universitātes programma tiek īstenota tikai poļu valodā, respektīvi, tā ir izteikti tendēta uz iekšējo izglītības tirgu un studiju maksa tajā ir paredzēta tikai neklātienēs studijās un diezgan nelielā apmērā – 882 EURO gadā.

- Visās salīdzināmajās programmās ir paredzēts studiju kursu klāsts, kuram ir jābūt apgūtam jau bakalaura studijās. Luksemburgas Universitātē ir paredzētas iespējas iestāties studijās otrajā studiju gadā pēc klasiskās maģistra studiju programmas “Tiesību zinātne” apguves. Šāda prakse programmas attīstības gaitā varētu tikt pielietota arī RSU PMSP “Ekonomiskā drošība”. Līdzīgi jaunveidojamajai programmai, visās salīdzināmajās programmās ir paredzēta pētniecisko metožu apguve.

- Visās salīdzināmajās programmās (izņemot Viļņas Universitātes maģistra studiju programmu) studiju programmas apjoms ir 120 ECTS un ilgums – 2 gadi. Viļņas Universitātes maģistra studiju programmas apjoms sastāda 90 ECTS. Interesi raisa tas, ka salīdzinājumā ar visām pētītajām programmām, Luksemburgas Universitātes maģistra studiju programmā noslēguma pārbaudījums var būt kā maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana, tā arī piedalīšanās tiesas procesā. Tā ir diezgan oriģināla un fleksibla pieeja noslēguma pārbaudījuma organizēšanai, taču Latvijas Republikas izglītību regulējošos normatīvajos aktos tāda iespēja nav paredzēta. Visās salīdzināmajās programmās (izņemot Viļņas Mikolasa Romerisa universitāti) ir paredzēta prakse. Detalizētāka StP salīdzinošā analīze ir pievienota 1. pielikumā “StP salīdzinājums ar citām līdzīgām StP”.

1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums

Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums un analīze, norādot pamatojuma avotus.

Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums jau iezīmēts raksturojuma pirmajās sadaļās. Piedāvājot PMSP “Ekonomiskā drošība”, ņemot vērā tās unikalitāti ar inovatīviem studiju procesa elementiem, kā arī ciešu sadarbību ar valsts un pašvaldību iestādēm, prognozējams augsts studiju programmas pieprasījums. Vienlaikus jāatzīmē arī tas, ka ar likuma “Par tiesu varu” grozījumiem tiek ieviesta Ekonomisko lietu tiesa kā specializēta pirmās instances rajona (pilsētas) tiesa, lai nodrošinātu procesa efektivitāti un nolēmumu kvalitāti. Savu darbību tā uzsāka 2021. gada 31. martā. Jāatzīmē arī tas, ka kopš 2013. gada tiesu darba efektivitātes uzlabošanai ir īstenoti vairāki pasākumi. Vienlaikus Eiropas Komisija un Eiropas Padomes “Moneyval” komitejas savstarpējās novērtēšanas 5. kārtas ziņojums par Latvijas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas un apkarošanas sistēmu iezīmējis problēmas ar naudas atmazgāšanu saistīto lietu izskatīšanā. Secināts, ka sarežģīto un specifisko lietu izskatīšana nereti ieilgst.

Augstāk norādītais paver iespējas sniegt nepieciešamās zināšanas, prasmes un arī kompetences potenciālajiem ekonomiskās tiesas tiesnešiem²⁵.

Lai veicinātu PMSP “Ekonomiskā drošība” attīstību, perspektīvā nav izslēdzama StP īstenošana arī tālmācībā, iespēju robežās tiešsaistē, nodrošinot zināšanu pārneš, piemēram, ar MOOC (massive open online course) sistēmas palīdzību, tai skaitā apsverot iespēju atsevišķus studiju kursus piedāvāt kā ārpus formālo izglītību izmantojot RSU Atvērtās universitātes sniegtās iespējas.

Pirmajos studiju gados paredzēti 20–30 studenti, lai būtu nokomplektēta viena studentu grupa. Nākotnē pieprasījums pēc StP varētu vēl vairāk pieaugt, jo potenciālie studējošie ir gan šobrīd JF realizētās programmas “Policijas darbs” absolventi, gan PBSP “Tiesību zinātne” programmas absolventi, kuri tiks uzrunāti jau studējot savās bakalaura programmās un kuriem RSU cer piedāvāt pietiekoša apjoma valsts budžeta vietas, kā arī studiju maksas atlaidi, kas ir ekonomiskais kritērijs, kas var pamudināt studentu izvēlēties studēt jaunajā StP.

Programmai sasniedzot zināmu stabilitāti un atpazīstamību, tas var kļūt par izšķirošu faktoru ārvalstu studentu piesaistei nākotnē, jo, balstoties uz veikto tuvāko valstu StP salīdzinājumu, ir secināms, ka RSU piedāvātā StP atšķiras tieši ar starpdisciplinartāti un iespējām studēt programmā ne tikai tiesību aizsargājošo iestāžu darbiniekiem, bet arī jebkuram interesentam, kura profesionālā darbības sfēra ir saistīta ar ekonomisko drošību.

Vienlaikus jāatzīmē, ka uzsākot darbu pie StP izveides, vairākas profesionālās organizācijas un citas institūcijas, apzinoties situāciju darba tirgū, atbalstīja StP izstrādi un tās īstenošanu, piemēram, VID, LR IeM, FKTK. Kā tika noskaidrots konsultācijās, tad ir sagaidāma minēto iestāžu darbinieku pamudināšana no darba devēju puses studēt šajā StP.

²⁵ Par konceptuālo ziņojumu "Par ekonomisko lietu tiesas izveidi". Ministru kabineta rīkojums Nr. 407, Rīgā 2019. gada 22. augustā (prot. Nr. 35 17. §). Iegūts no: <https://likumi.lv/ta/id/308908-par-konceptualo-zinojumu-par-ekonomisko-lietu-tiesas-izveidi>

II. Resursi un nodrošinājums

Tā kā PMSP “Ekonomiskā drošība” tiek īstenota Juridiskajā fakultātē, sadarbībā ar DU, kas īsteno arī virzienu “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība”, finanšu jautājumi apskatāmi kopējā kontekstā. Daugavpils Universitātē jaunveidojamā programma tiks īstenota Sociālo zinātņu fakultātē, kura īsteno arī Tiesību, Ekonomikas un Iekšējās drošības un civilās aizsardzības studiju virzienus.

2.1. Studiju programmas īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes novērtējums

Studiju programmas īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes novērtējums, ietverot informāciju par studiju programmas īstenošanā iesaistītajām struktūrvienībām (katedrām, profesoru grupām, laboratorijām, institūtiem u.c.) un palīgpersonālu, norādot to uzdevumus studiju programmas īstenošanā.

PMSP “Ekonomiskā drošība” plānošanas un izstrādes procesā īpaša uzmanība tika pievērsta arī StP īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes analīzei un nodrošināšanai tā kā studiju programma ir starpdisciplināra un īsteno civilās drošības, tiesību zinātnes un vadībzinātnes jomas. PMSP “Ekonomiskā drošība” izstrādātāji, tai skaitā piesaistītie Latvijas un ārvalstu eksperti, uzskatīja par būtisku nepieciešamu ņemt vērā pasaules labās prakses piemērus no Lietuvas, Igaunijas un Polijas, kas parāda, ka mūsdienīga studiju bāze un infrastruktūra ir būtiska kvalitatīvai mūsdienīgai augstākajai izglītībai. Šādas pieejas rezultātā tika identificēti un arī nodrošināti PMSP “Ekonomiskā drošība” pilnvērtīgai īstenošanas uzsākšanai nepieciešamās studiju bāzes elementi, kas RSU ir pieejami un arī tiek attīstīti kopš studiju virziena ieviešanas.

Galvenie elementi:

- Mūsdienīgi aprīkotas un kvalitatīvi uzturētas auditorijas, kas ir pilnībā savietojamas ar PMSP “Ekonomiskā drošība” īstenošanā plānotajām izmantojamajām studiju metodēm, tai skaitā e-studiju vide, videolekcijas, tiešsaistes vieslekcijas, debates, lietišķās spēles, inovatīvie tehnoloģiskie risinājumi mācību un mācīšanas procesā u.c.
- E-studiju vide, kas ietver pilnīgu studiju programmas kursu informāciju gan studiju procesam, gan studiju rezultātu sasniegšanai, tai skaitā praktiskie uzdevumi zināšanu pārbaudei e-vidē, novērtēšanas sistēma e-vidē, diskusiju platformas nodrošināšana e-vidē u. c.
- RSU un DU Bibliotēkas – atbilstoša mūsdienu studiju, zinātnes un pētniecības procesa pilnīgam atbalstam, tai skaitā gan studiju materiālu ērtai pieejamībai klātienē un tiešsaistē, gan jaunu materiālu ātrai pasūtīšanai atbilstoši PMSP “Ekonomiskā drošība” docētāju un studiju kursu saturu vajadzībām. Informāciju par Bibliotēkas resursiem skatīt raksturojuma 10.1.pielikumā “Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums par bibliotēkas resursiem profesionālās maģistra studiju programmas “Ekonomiskā drošība” īstenošanai saskaņā ar prasībām vadlīnijās”.
- Kriminālistikas laboratorija, kurā iespējams praksē apgūt kriminālistikas tehniku.
- RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrs, kas ir vienīgais simulāciju centrs Latvijā un lielākais Baltijā, kurā vienuviet ir atbilstoša infrastruktūra un aprīkojums, lai nodrošinātu prasmju apguvi un pilnveidi, kā arī simulāciju programmu īstenošanu dažādās nozarēs.

Studiju programmas īstenošanas gaitā materiāltehniskos resursus plānots attīstīt, sk. vairāk informācijas 2.2. nodaļā.

RSU atbalsta struktūrvienības un vispārējais personāls studiju procesa nodrošināšanai sniedz būtisku un pilnvērtīgu atbalstu visā studiju procesā – sākot ar [Juridisko fakultāti](#), kas atbalsta studiju procesu kopumā, [Pedagoģiskās izaugsmes centru](#) – kas konsultē un administrē StP izstrādi, tostarp studiju materiālu nodrošinājumu e-studiju vidē un docētāju tālākizglītības

iespējas. [Studiju departaments](#) nodrošina studiju kursu uzturēšanu RSU sistēmās, sniedz metodisko atbalstu docētājiem un nodrošina nodarbību grafika (laika un telpas) veidošanu, studējošo informācijas sistēmas uzturēšanu, diplomu izsniegšanu un atskaites par pedagoģisko darbu; RSU Juridiskais departaments – sadarbības partneru līgumu izskatīšana un apstiprināšana u. c., Personāla departaments un Finanšu departaments – studiju kursu docētāju darba attiecību un atlīdzības nodrošināšana; nodarbību auditorijas un IT nodrošinājums; Infrastruktūras departaments un [Informācijas tehnoloģiju departaments](#). Būtiski atbalstu darbā ar ārvalstu studentiem nodrošina [Starptautisko sakaru departaments](#) (SSD) un [Studentu serviss](#). Informācijas nodrošināšanā par studiju programmu iesaistīts jau minētais SSD un [Komunikācijas departaments](#). Studiju procesu atbalsta arī Kvalitātes vadības un iekšējā audita daļa, Zinātnes departaments, Studējošo pašpārvalde. RSU atbalsta struktūrvienību darbs ir efektīvi organizēts tā, lai docētājiem un programmu vadītājam būtu iespēja netraucēti maksimāli orientēties uz programmas satura īstenošanu un studiju rezultātu sasniegšanu. RSU vadība ir nozīmīgs studiju bāzes atbalsta punkts PMSP “Ekonomiskā drošība” plānošanā un īstenošanā, tai skaitā, piemēram, universitātes atbalsts un motivācija PMSP “Ekonomiskā drošība” mācībspēku kvalifikācijas uzturēšanā un celšanā ar dažādiem atbalsta mehānismiem, kā arī studiju procesā nepieciešamo inovāciju apgūšanā.

DU izglītības process tiek nodrošināts DU studiju korpusā Parādes ielā 1, Daugavpilī, kur atrodas Sociālo zinātņu fakultāte un ikdienā strādā studiju programmā iesaistītie docētāji. Studiju programmas resursi un nodrošinājums pilnībā atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai. Studējošajiem pieejamie resursi, t.sk. studiju telpas, materiāli tehniskā bāze, instrumenti un aprīkojums (studiju un pētniecības materiālu sagatavošanai, kombinēšanai, integrācijai, vizualizācijai un izplatīšanai), informācijas tīkli (internets, iekštīkls, Moodle), datu bāzes (bibliotēkas tīkls, DU pētniecības centru datu bāzes, bezmaksas piekļuve datu bāzēm (grāmatu resursu datu bāze)), materiāli (izpētes materiāli, zinātniskās publikācijas, tostarp Web of Science un Scopus publikācijas, arhīvi), pakalpojumi (administratīvie, finanšu, IT un tīklu atbalsta pakalpojumi, piekļuve oficiālās statistikas datiem), datorizētas lietojumprogrammas un programmatūra (Standart Office, SPSS, GIS, datu vizualizācijas tiešsaistes rīki un programmatūra, tiešsaistes saziņas līdzekļi) ļauj apgūt visus programmā paredzētos studiju kursus, kā arī veikt pētījumus dažādos posmos, nodrošina elastīgu un studentorientētu vidi. Programmas īstenošanā tiek izmantots nepieciešamais tehniskais aprīkojums (datori ar licencētu programmatūru, projektori, interaktīvās tāfeles, u.c.), tiek izmantotas dažādas mācīšanas metodes (grupu darbs, lomu spēles, simulācijas, semināri, diskusijas, u.c.).

2.2. Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums

Informatīvās un metodiskās bāzes (e-studiju vide, vadlīnijas, metodikas, rokasgrāmatas utt.) novērtējums, t.sk. izmantošana studiju procesa nodrošināšanā. Informāciju par bibliotēkas un datubāžu resursiem, to pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem, bibliotēkas telpu piemērotību patstāvīgam studiju un pētniecības darbam, bibliotēkā pieejamo literatūru studiju programmas īstenošanai, informatīvās un metodiskās bāzes atjaunošanas un pilnveidošanas iespējām.

Dažādu studiju formu īstenošanā tiek izmantota e-studiju vide, kurā tiek ievietota gan aktuālā informācija par vispārīgajiem studiju procesa jautājumiem, gan studējošajiem tiek ievietoti studiju procesā izmantojamie materiāli – saites uz interneta resursiem (piemēram, at.gov.lv; likumi.lv; lv.lv; u.c.), atsevišķi PDF faili (piemēram, no tiesu spriedumiem, zinātniskajiem rakstiem), gan tiek veidoti studiju vielas pārbaudes testi, tostarp, interaktīvie testi un situāciju izspēles, izmantojot H5P metodes, ievietotas video lekcijas, izmantojot Panopto rīku.

RSU E-resursu nodrošinājumā studiju programmai “Ekonomiskā drošība” ir pieejamas divas e-grāmatu datubāzes un septiņas žurnālu pilntekstu daudznozaru datubāzes. E-grāmatas tiesībzinātņu, civilās drošības, vadībzinātņu, politikas zinātņu un citās atbilstošās tematiskajās jomās pieejamas abonētajās datubāzēs *ebook Academic Collection (EBSCO)* un *Ebook Central (Proquest)*. Piemēram, datubāzē *ebook Academic Collection (EBSCO)* ir 18109 e-grāmatas, meklējot pēc priekšmeta "Law", bet *Ebook Central (Proquest)* – 9158 e-grāmatas. Abonētās daudznozaru datubāzes *Ebook Central (ProQuest)* un *EBSCO eBook Academic Collection* piedāvā dažādu izdevēju dažādu nozaru e-grāmatas, kas nodrošina atlasītās informācijas rezultātus, meklējot pēc visdažādākajām tēmām/atslēgvārdiem.

Zinātnisko rakstu pilnie teksti ekonomiskās drošības jomā pieejami abonētajās datubāzēs: *SAGE Premier 2021*, *Communication Source (EBSCO)*, *Sociology Source Ultimate (EBSCO)*, *PsycARTICLES (APA)*, *Wiley Online Journals*, *Science Direct*, *Academic Search Complete (EBSCO)*. Vienotajā meklētājā Primo nozarē “Law” uzrādās 1326 žurnālu nosaukumi, nozarē “Business, Economy & Management” – 2224 nosaukumi, bet, meklējot pēc atslēgvārda “Security” – 63 žurnālu nosaukumi.

Atbilstošus resursus ekonomiskās drošības jomā var meklēt arī citēšanas bibliogrāfiskajās datubāzēs Web of Science un Scopus.

Informāciju par bibliotēkas resursiem skatīt raksturojuma 10.1.pielikumā “Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums par bibliotēkas resursiem profesionālās maģistra studiju programmas “Ekonomiskā drošība” īstenošanai saskaņā ar prasībām vadlīnijās”.

RSU studējošajiem un docētājiem ir nodrošināta attīstīta IT infrastruktūra un virtuālā studiju vide. RSU studējošajiem un docētājiem ir pieejama:

1. E-studiju vide, kurā ievietoti studiju materiāli un tiek novērtētas studējošo zināšanas.
2. Studējošo portāls, kas satur nepieciešamo studiju informāciju un e-pakalpojumus.
3. Dažādi IT risinājumi attālināto studiju un eksāmenu nodrošināšanai, piemēram, *Zoom* un *Respondus LockDown Browser*.
4. Antiplaģiātisma sistēma Turnitin.
5. Akadēmiskais portāls, kas satur informāciju par docētājiem, akadēmiskajām struktūrvienībām, studiju kursu un studiju programmu reģistru, anketēšanas sistēmu un atgriezenisko saiti.

Informāciju par IT resursiem skatīt raksturojuma 10.2.pielikumā “Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums par IT infrastruktūru un pieejamajiem resursiem”. 10.3. pielikums “Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums par DU infrastruktūru un pieejamajiem resursiem”.

Studiju programmas īstenošanas gaitā materiāltehniskos resursus plānots attīstīt, ieguldot līdzekļus iegādājoties pēc nepieciešamības:

- grāmatvedības programmas,
- simulāciju programmas, tostarp H5P, kas sekmē teorijas apguvi pietuvināti praksei,
- kriptovalūtas paraugus,
- kriminālistikas materiālus, kas tiek izmantoti tiesu ekspertu darbībā,
- specializētas datorprogrammas par ļaunprogrammatūras identificēšanu,
- bibliotēkas resursus pēc nepieciešamības,
- resursus mācību eksperimentu veikšanai, tostarp līdzekļus praktiskajām mācībām saistībā ar elektronisko valūtu apriti; mācību eksperimentu veikšanai ar kriptovalūtu rakšanu un blokķēdēm, blokķēdes šķelšanu, tīkla mezgliem un alternatīvajām kriptovalūtām, kā arī ieguldījumu iespējām kriptovalūtās un to tirdzniecības iespējām.

Studiju programmas attīstībai nepieciešama arī atbilstošas ekspertīzes piesaiste, tādēļ plānots iesaistīt programmas īstenošanā nozares profesionāļus un vieslektorus, t.sk. IT speciālistus, paredzot tam atbilstošus finanšu resursus.

Attīstīt studējošo un docētāju mobilitāti, piemēram, stažēšanos *Europol* (Eiropas starpvalstu policijas sadarbības organizācija).

Maģistra programmas attīstība svarīga ir studējošo un docētāju zinātniski pētnieciskā darbība, tādēļ plānots sniegt nepieciešamo atbalstu docētāju un studējošo pētījumu veikšanā, publikāciju izstrādē un publicēšanā, konsultantu piesaistē.

Lai gan RSU ir nepieciešamie materiāltehniskie resursi kvalitatīva mācību procesa nodrošināšanai, tajā pat laikā tos nepieciešams arī attīstīt, piemēram, atjaunot tehnisko nodrošinājumu datorklasēs tā, lai katram studējošajam ir pieejams dators studiju procesa vajadzībām.

Papildus minams, ka JF vajadzībām renovējamajā ēku kompleksā Kuldīgas ielā 9, kas tiks izmantots arī programmas studējošo vajadzībām, plānots attīstīt materiāltehnisko nodrošinājumu, paredzot finanšu ieguldījumu tehniskā un speciālā aprīkojuma iegādei.

2.3. Informācija par finansiālo bāzi

Informācija par finansiālo bāzi, kas nepieciešama studiju programmas īstenošanai, raksturot finanšu resursu ieguves avotus un norādīt studiju programmas izmaksu aprēķinu (tajā skaitā, nepieciešamā finansējuma apmērs un nepieciešamais studējošo skaits, lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu). Pamatojot finansiālās bāzes pietiekamību studiju programmas īstenošanai.

Visām studiju programmām finansējums tiek izlietots personāla atlīdzībai, viesdocētāju piesaistei, nodokļiem, IT infrastruktūras uzturēšanai, inventāra un iekārtu iegādei, licencēm un zinātniskajai darbībai. Papildus tiešajām izmaksām lekciju un nodarbību īstenošanai studiju programmai ir jānosedz infrastruktūras uzturēšanas izdevumi (telpas, IT risinājumi) un citi RSU kopējie resursi, ko izmanto studiju programmā (Studentu serviss, Bibliotēka, studiju procesa organizēšana, dotācija studējošo pašpārvaldei un citas atbalsta un administratīvās funkcijas).

Studiju programmu īsteno RSU JF un DU, sadarbībā ar MITC, ESF, VC.

Studiju kursu īstenošanai ir pieejama plaša RSU un DU materiāli tehniskā bāze, kas ļauj kopējā sistēmā rezervēt studiju telpas un datorklases.

Klātienē studiju programmām pieskaitāmās izmaksas ir proporcionāli augstākas kā neklātienē studiju programmām, jo vairāk tiek izmantota RSU un DU infrastruktūra.

Profesionālā maģistra studiju programma “Ekonomiskā drošība” 2.0 gadi, pilna laika klātie, latviešu valodā

Studiju programmu plānots finansēt no Valsts budžeta finansējuma (kopā 20 budžeta vietas visos studiju gados), kā arī no privāto un juridisko personu līdzekļiem. Studiju maksa tiek noteikta vienāda ar Valsts budžeta finansējumu. Atbilstoši RSU atlaižu nolikumam var tikt noteikta izcilības atlaide, ar kuru studiju maksa tiktu noteikta 3 000 EUR gadā jeb 6 000 EUR par 2.0 gadiem.

Plānotais studentu skaits studiju programmā – 30 studenti, t.sk. 20 budžeta studenti.

Informācija par studējošo izmaksām

Nosaukums	Vērtība
RSU izmaksu sadalījums studiju programmā:	
Atlīdzības izmaksas, %	76,4%
Preces un pakalpojumi (t.sk. Licences izdevumi), %	1,3%
Katedru pamatlīdzekļu nolietojums, %	0,4%
Pieskaitāmās izmaksas, %	21,9%

Profesionālā maģistra studiju programma “Ekonomiskā drošība” 2.0 gadi, pilna laika klātie, angļu valodā

Studiju programmu plānots finansēt no privāto un juridisko personu līdzekļiem. Studiju maksa tiek noteikta 7 000 EUR gadā jeb 14 000 EUR par 2.0 gadiem. Atbilstoši RSU atlaižu nolikumam var tikt noteikta izcilības atlaide, ar kuru studiju maksa tiktu noteikta 3 500 EUR gadā jeb 7 000 EUR par 2.0 gadiem.

Plānotais studentu skaits studiju programmā – 44 studenti.

Informācija par studējošo izmaksām

Nosaukums	Vērtība
RSU izmaksu sadalījums studiju programmā:	
Atlīdzības izmaksas, %	72,1%
Preces un pakalpojumi (t.sk. Licences izdevumi), %	1,1%
Katedru pamatlīdzekļu nolietojums, %	0,4%
Pieskaitāmās izmaksas, %	26,4%

Profesionālā maģistra studiju programma “Ekonomiskā drošība” 2.5 gadi, nepilna laika klātie, latviešu valodā

Studiju programmu plānots finansēt no privāto un juridisko personu līdzekļiem, nosakot studiju maksu 2 760 EUR gadā jeb 6 900 EUR par 2.5 gadiem.

Plānotais studentu skaits studiju programmā – 55 studenti.

Informācija par plānotajām studējošo izmaksām

Nosaukums	Vērtība
RSU izmaksu sadalījums studiju programmā:	
Atlīdzības izmaksas, %	69,1%
Preces un pakalpojumi (t.sk. Licences izdevumi), %	1,8%
Katedru pamatlīdzekļu nolietojums, %	0,7%
Pieskaitāmās izmaksas, %	28,4%

Profesionālā maģistra studiju programma “Ekonomiskā drošība” 2.5 gadi, nepilna laika klātie, angļu valodā

Studiju programmu plānots finansēt no privāto un juridisko personu līdzekļiem, nosakot studiju maksu 3 960 EUR gadā jeb 9 900 EUR par 2.5 gadiem.

Plānotais studentu skaits studiju programmā – 55 studenti.

Informācija par studējošo izmaksām

Nosaukums	Vērtība
RSU izmaksu sadalījums studiju programmā:	
Atlīdzības izmaksas, %	69,6%
Preces un pakalpojumi (t.sk. Licences izdevumi), %	1,5%
Katedru pamatlīdzekļu nolietojums, %	0,6%
Pieskaitāmās izmaksas, %	28,3%

2.4. Materiāltehniskās bāzes novērtējums

Materiāltehniskās bāzes novērtējums, ietverot informāciju par tās pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem, kā arī atbilstību studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Informāciju par RSU IT materiāltehnisko nodrošinājumu skatīt 10.2. pielikumā “Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums par IT infrastruktūru un pieejamajiem resursiem”.

Administratīvajai efektivitātei, kvalitātes vadībai un finanšu vadībai tiek lietoti šādi e-risinājumi:

- Pašapkalpošanās portāls HOP, kas nodrošina plašu e-pakalpojumu klāstu (rēķinu saskaņošana, prombūtnu plānošana un pieteikumi, komandējumu pieteikumi un komandējumu atskaites, materiālo vērtību pārvaldība utt.).
- Dokumentu vadības sistēma, kas nodrošina līgumu, korespondences un citu dokumentu saskaņošanu un parakstīšanu.
- 2022. gadā tiks nomainīta darba izpildes vadības (DIV) sistēma, kas ietver darba turpināšanu pie novērtēšanas anketas saīsināšanas un vienkāršošanas.
- 2022. gadā ir plānots iegādāties rēķina digitalizācijas pakalpojumu, tā optimizējot darbu un atbilstību ES direktīvas prasībām.
- Ieviesta QPR programmatūras funkcionalitāte – *QPR Enterprise Architect* – programmatūra, kas paredzēta RSU procesu pārvaldības sistēmas uzlabošanai.

RSU Juridiskās fakultātes studējošie pārsvarā izmanto šādas struktūrvienību telpas: administrācijas telpas, bibliotēkas telpas, Humanitāro zinātņu katedras telpas, Studiju departamenta telpas Dzirciema ielā 16, Medicīnas izglītības tehnoloģiju centra un Labklājības un sociālā darba katedras telpas Anniņmuižas bulvārī 26a, Morfoloģijas katedras telpas A. Kronvalda bulvārī 9.

Juridiskās fakultātes un studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” vajadzībām tiek attīstīts Kuldīgas ielas ēku apjoms un tā izmantošanas iespējas, kur potenciāli pieejamās telpas ir mācību korpusa 1. un 2. stāva auditorijas (7–8 vidēja izmēra auditorijas).

Visas RSU mācību telpas ir piemērotas studijām, tām ir nodrošināta vides pieejamība, ievērotas sanitārās prasības un tās ir augstākajā līmenī atbilstošas citiem aktuālo normatīvo aktu par mācību telpu kvalitāti noteikumiem.

Studiju procesa nodrošināšana maģistra studiju programmā “Ekonomiskā drošība” Daugavpils Universitātē galvenokārt notiek DU studiju korpusā Parādes ielā 1. Studējošie var izmantot vismaz 25 dažādas DU telpas: datorklases, auditorijas konsultācijām, sanāksmēm, bibliotēkas telpas literatūras analīzei, patstāvīgo un pētniecisko darbu sagatavošanai, kā arī speciāli aprīkotas telpas konferenču rīkošanai ar sinhronās tulkošanas kabīnēm. PMSP “Ekonomiskā drošība” īstenošanai tiek nodrošināta šāda infrastruktūra: iekārtas un aprīkojums (studiju un pētniecības materiālu sagatavošanai, kombinēšanai, integrācijai, vizualizācijai un izplatīšanai), informācijas tīkli (internets, iekštīkls, Moodle), datu bāzes (bibliotēkas tīkls, DU pētniecības centru datu bāzes, bezmaksas piekļuve datu bāzēm (grāmatu resursu datubāze), materiāli (izpētes materiāli, zinātniskās publikācijas, tostarp Web of Science un Scopus publikācijas, arhīvi), pakalpojumi (administratīvie, finanšu, IT un tīklu atbalsta pakalpojumi, piekļuve oficiālās statistikas datiem), datorizētas lietojumprogrammas un programmatūra (Standart Office, SPSS, GIS, datu vizualizācijas tiešsaistes rīki un programmatūra, tiešsaistes saziņas līdzekļi), kas ļauj veikt pētījumus dažādos posmos un nodrošina elastīgu un studentorientētu vidi. Auditorijas Parādes ielā 1 atbilst studiju procesa vajadzībām, tajās ir uzstādīts nepieciešamais tehniskais aprīkojums (datori, video projektori, multifunkcionālās ierīces, interaktīvās tāfeles), kas tiek izmantoti gan datorklasēs, gan arī citās auditorijās lekciju un semināru materiālu demonstrēšanai. Studiju procesā un patstāvīgo pētniecisko projektu realizēšanā tiek izmantota DU CISCO System Networking Local Academy datorklase ar jaunu piekļuves tehnoloģiju; DU Multimediju Centra tehniskie resursi. Ir pieejamas plašas auditorijas lekciju nodrošināšanai un mazākas telpas diskusiju, semināru un grupu darba organizēšanai. Studējošie ar mācībspēkiem var sazināties, izmantojot e-pastu, Skype, Zoom vai Moodle vidi. Studiju programmas materiāli tehniskais un metodiskais nodrošinājums atbilst studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. Sk. 10.3. pielikumu “Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums par DU infrastruktūru un pieejamajiem resursiem”.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

PMSP “Ekonomiskā drošība” studiju process ir dalīts: teorētisko zināšanu iegūšanā studijās klātienē, patstāvīgās studijās, praktisko iemaņu apguvē studiju laikā klātienē un individuālajā praksē.

Klātienē lekcijas notiek interaktīvā vidē (t.sk., tiešsaistē izmantojot digitālās tehnoloģijas), ilustrējot tās ar Powerpoint prezentācijām, uzdodot jautājumus studentiem (semināri) un rosinot studentus diskutēt par atbilstošo tematu.

Studiju praktisko kursu sadaļā studenti ar savu praktisko līdzdalību apgūst praktiskajā darbībā apgūstamās prasmes. Praktiskās nodarbības balstās uz teorētiskajās nodarbībās iegūtajām zināšanām, tādējādi nostiprinot teorētisko zināšanu bāzi un papildinot profesionalitāti ar praktiskajām iemaņām. Pēc praktiskā darba diskusiju veidā notiek paveiktā analīze, kur students spēj noteikt savas un citu studējošo stiprās un vājās puses, kā arī identificēt pieļautās kļūdas un nepilnības.

Patstāvīgās studijas ir augstskolas studiju procesa obligātā sastāvdaļa, studenta patstāvīgs darbs studiju kursa ietvaros, kura apjoms atbilst studiju kursa kredītpunktiem. Tas ietver sevī obligātās un papildus literatūras studijas, kārtējo pārbaudījumu izpildi, gatavošanos nodarbībām, semināriem, kontroldarbiem un noslēguma pārbaudījumiem u.c. darba veidiem, atbilstoši studiju kursa aprakstam.

Studējošajiem paralēli tiks piedāvāti profesionālās jomas speciālistu, t.sk. ārvalstu, semināri, kuros studējošajiem būs iespēja papildus diskutēt par aktuāliem tematiem ar konkrētās nozares speciālistiem, un noskaidrot viņu kā profesionāļu viedokli un skatījumu uz procesa attīstību un virzību.

Studiju programmas īstenošana notiek pielietojot dažādas metodes:

- 1) Lekciju un videolekciju metode – galvenokārt tiek izmantota studijuursos, kuros nav pieejama mācību literatūra pietiekamā apmērā, vaiursos, kur šī metode ir visefektīvākā, piemēram, kursa materiāla apguve patstāvīgi studentiem ir sarežģīta. Studiju procesā tiek organizētas arī vieslekcijas.
- 2) Patstāvīgais darbs.
- 3) Darbs nelielās grupās – studenti iemācās strādāt komandās un pilnveidot komunikatīvās un prezentēšanas prasmes tēmu praktiskai apgūšanai.
- 4) Dialoga metode – tiek pielietota studijuursos, kur vienlaikus ar teorētisko zināšanu apguvi tiek izkoptas arī komunikatīvās prasmes.
- 5) Praktiskās nodarbības klātienē un Zoom Meeting vidē – palīdz pielietot iegūtās teorētiskās zināšanas, tai skaitā risinot kāzus, izstrādājot dokumentu paraugus u.c.
- 6) Prakse – iespēja studentiem iegūt praktiskās iemaņas, iepazīties ar darbā notiekošajiem procesiem.
- 7) Semināri – tiek organizēti gandrīz visos studijuursos. Tie ļauj studentiem izkopt runas kultūru, prezentēt ziņojumu, attīstīt spējas argumentēt un aizstāvēt savu viedokli.
- 8) Studentu konferences – studentiem ir iespēja apspriest nozares aktualitātes, veikt patstāvīgo zinātnisko pētījumu un prezentēt to, tādā veidā padziļinot savas prezentēšanas un publiskās runas prasmes.
- 9) Lietišķās spēles – studenti pielieto praksē iegūtās zināšanas, risinot dažādas problēmas un analizējot praktiskās situācijas.
- 10) Mācību ekskursijas – studenti iepazīstas ar nozares speciālistiem un to darbu, iegūst jaunu informāciju, kas ir nepieciešama studiju kursu ietvaros.
- 11) Lega Tech risinājumu izmantošana un tehnoloģiskie risinājumi zināšanu, prasmju un kompetenču apguvei (Menti.com, Miro [Online Whiteboard Tool](#) utt.)

3.1. Studiju programmas satura raksturojums

Studiju programmas satura raksturojums, analizējot un novērtējot programmas studiju kursu/ moduļus, to aktualitāti, savstarpējo saistību, atbilstību nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Sniegt novērtējumu par studiju kursu/moduļos sasniegamo rezultātu saistību ar studiju programmas rezultātiem (novērtējums balstoties uz veikto kartējumu).

Skatīt:

3. pielikums “Kopīgās profesionālās maģistra studiju programmas “Ekonomiskā drošība” atbilstība valsts izglītības standartam”
6. pielikums “Studiju programmas plānojums”
7. pielikums “Studiju kursu apraksti”
8. pielikums “Studiju kursu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai profesionālā maģistra studiju programmai “Ekonomiskā drošība”

PMSP “Ekonomiskā drošība” saturs ir veidots balstoties uz veikto kartējumu, lai studiju kursos sasniegtām zināšanas, prasmes un kompetences nodrošinātu StP mērķa sasniegšanu. Atbilstoši veiktajam kartējumam, izvērtējot StP plānojumu, tas izveidots tā, lai 4 (vai 5 – nepilna laika klātie) akadēmisko semestru garumā attīstītu studējošo zināšanas, prasmes un kompetences ekonomiskās drošības jomā. StP satura apguves nodrošināšanā līdz ar zināšanu pārnesi un prasmju attīstību vienlīdz svarīga uzmanība izveides laikā tika pievērsta gan zināšanu pārneses un koprades metodēm, gan studiju kursu docēšanas un īstenošanas formātam, tai skaitā ārpuslekciju un semināru aktivitātēm reālā ekonomiskās drošības vidē, aptverot specifisku zināšanu apjomu studiju kursu savstarpējai saistībai, jo īpaši semestra un attiecīgā studiju gada griezumā.

Studiju programmas īstenošana plānota, veidojot studiju kursu moduļus pēc studējošo iepriekšējās bakalaura izglītības, proti, studējošiem, kuru bakalaura līmeņa izglītība ir tiesību zinātnes virzienā, piedāvāt ekonomikas virziena studiju kursus, savukārt, studējošiem ar ekonomikas virziena bakalaura izglītību – studiju kursus tiesību zinātnē.

Katra semestra raksturojumā norādīts semestrī apgūstamais studiju apjoms kredītpunktos, tai skaitā katrā studiju kursā, norādot arī studiju formu:

- PLK: 20 kredītpunkti (30 ECTS kredītpunkti) katrā semestrī;
- NLK: 16 kredītpunkti (24 ECTS kredītpunkti) katrā semestrī

Pirmajā studiju semestrī paredzēta augstākajai izglītībai un programmas saturam atbilstošo zināšanu apguve. Tiks realizēti tādi studiju kursi, kā Zinātniskā pētniecība ekonomiskajā drošībā, Finanšu un nodokļu sistēma, risku identifikācija, Organizāciju teorija un vadība, Stratēģiskā resursu pārvaldība, Kredītiestāžu nacionālais un starptautiskais tiesiskais regulējums, Komerctiesības un maksātspējas tiesības, Cilvēkresursu pārvaldība un personas datu aizsardzība, Muitas lietu administrēšana, Starptautiskā drošība, Ekonomiskās drošības menedžments, Finanšu un nodokļu tiesības, Finanšu pārvaldība. Šo studiju kursu apguve nodrošinās iespēju studējošiem nākošajos semestros turpināt padziļinātu specializācijas kursu apguvi.

Otrajā studiju semestrī pamatā tiek turpināta studējošo zināšanu un prasmju apguve līdzvērtīgi 1. semestra principiem citās un jaunās studiju satura tematikās PLK 20 kredītpunktu (30 ECTS kredītpunktu) apjomā, bet NLK – 16 KP jeb 24 ECTS kredītpunktu apjomā, īstenojot šādus studiju kursus: Stratēģiskā resursu pārvaldība, Ekonomiski finansiālo noziegumu kriminoloģiskais raksturojums un novēršanas nacionālais un starptautiskais aspekts, Ekonomiskie kibernetiskie noziegumi un drošība, Noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas analīze un vadība, Normatīvo aktu izstrāde un dokumentu pārvaldība, Civilā un vides aizsardzība, Specializētā angļu valoda, Saskarsmes psiholoģija un sarunu vadīšanas un profesionālo attiecību veidošanas prasmes, Atvērto avotu un datu analīze, Nodokļu politika un tās ietekme uz tautsaimniecības attīstību, Kriptovalu un blokķēdes tehnoloģiju tiesības, Operatīvās darbības tiesiskais regulējums Latvijā un ārvalstīs,

Ekonomikā izdarīto noziedzīgo nodarījumu kriminālistiskais raksturojums, Administratīvās atbildības specifika ekonomiskās drošības jomā, Prakse (6 nedēļu apjomā). Otrā semestra studiju kursu realizēšanā tiks nodrošināts iepriekš minētais moduļu princips, nodrošinot studējošo zināšanu, prasmju un kompetenču papildināšanu citā virzienā, kā viņu bakalaura izglītība, tādējādi nodrošinot samērīgumu un vienlaikus zināšanu, prasmju un kompetenču izlīdzināšanos starp dažādu bakalaura programmas virzienu absolventiem. Otrajā semestrī studējošo uzsāks arī praksi, kas ļaus iegūtās zināšanas nostiprināt praksē, profesionālā darba vidē.

Tas sniedz studējošajiem iegūto zināšanu sasaisti ar darba tirgus aktuālajām vajadzībām un tendencēm.

Trešajā studiju semestrī studējošiem tiek nodrošināta prakse, lai pilnībā noslēgtu iepriekšējos semestros iegūto zināšanu nostiprināšanu praksē, attīstītu praktiskās iemaņas un kompetences. Prakse ļaus veidot kontaktus ar darba devējiem, kā arī iegūt materiālus maģistra darba izstrādei tā, lai maģistra darbs tiktu izstrādāts par nozarei būtisku problēmu un dotu pienesumu tautsaimniecības attīstībai.

Ceturtajā studiju semestrī studējošie vadītāja vadībā un sadarbībā ar StP partneriem izstrādā un aizstāv maģistra darbu.

Piektais studiju semestris ir paredzēts tikai NLK studējošiem, kura laikā studējošie noslēdz praksi un tāpat kā PLK studējošie – izstrādā un aizstāv maģistra darbu.

Studiju procesā un studiju kursu aprakstos gan pilna laika (PLK), gan nepilna laika (NLK) studiju formās ir ievērots Augstskolu likuma pirmā panta 8. punkts (1 KP atbilst 40 akadēmisko stundu darba apjomam (vienai studiju nedēļai)). Tāpat, tiek ievērots MK noteikumu Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu" 22. punkts, kurā noteikts, ka pilna laika studijās ne mazāk kā 30 % no maģistra studiju programmas apjoma (izņemot to apjomu, kas paredzēts praksei un maģistra darba izstrādei) veido kontaktstundas.

3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisma novērtējums

Studiju programmas īstenošanas mehānisma (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tie nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi un iekļaujot informāciju par studiju procesa organizēšanu.

StP tās darbību uzsākot tiks īstenota pilnā laikā, nepilnā laikā latviešu valodā un angļu valodā. Plānojumi visām norādītajām iespējām, proti pilna laika klātieci un nepilna laika klātieci latviešu un angļu plūsmai, ir pievienoti 6. pielikumā.

RSU ir uzsākusi stratēģiski attīstīt digitālos resursus – izglītības tehnoloģijas, personāla digitālās prasmes un digitālus mācību līdzekļus, lai nodrošinātu izvirzītā digitalizācijas mērķa sasniegšanu.

Studiju kursu aprakstos (7. pielikums) ir iestrādāts kalendārais plānojums pilna un nepilna laika studijām. Pilna laika studijās plānotas 12 kontaktstundas par vienu kredītpunktu, bet nepilna laika studijās – 5 – 7. Saskaņā ar RSU noteikto kārtību (Procesa apraksts Nr. 34 "Studiju kursu, StP, studiju virzienu aktualizēšana un izstrādāšana"), 10 dienas līdz studiju semestra sākumam docētāju portālā ir ievietojami / apstiprināmi studiju kursu apraksti attiecīgajai plūsmai (arī lekciju un nodarbību plānojums ir pieejams RSU mājaslapā un Studējošo portālā "MyRSU").

Studējošo snieguma un sasniegto studiju rezultātu novērtējuma metodes, kā arī studiju kursa apguves novērtējuma kritēriji ir definēti katra studiju kursa aprakstā un tie ir pieejami visiem studējošajiem pirms studiju kursa uzsākšanas. Studiju kursu īstenošanā, tai skaitā studiju pārbaudījumu veidošanā un īstenošanā tiek ievērota katra docētāja akadēmiskā brīvība, vienlaikus paredzot, ka mācību un pārbaudījumu metodēm jābūt izvēlētam atbilstoši studiju kursā sasniedzamajiem studiju rezultātiem. Lai veicinātu studentu individuālo sniegumu un

novērtētu sasniegto studiju rezultātu līmeni, studiju procesā kombinēti tiek izmantota gan summatīvā, gan formatīvā vērtēšana. Studiju rezultātu kontekstā būtiskas ir gan studiju kursa, gan caurviju zināšanas, prasmes un attieksmes, tāpēc papildus tiek novērtēta studējošo aktīva iesaiste un līdzdalība, iniciatīva un atbildības uzņemšanās. Individuālie studiju kursu starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījumu vērtējumi katram studējošajam ir pieejami savā studējošā profilā RSU e-studiju vidē. Studējošie var iepazīties ar studējošo sekmju vērtēšanas kritērijiem, nosacījumiem un saistošajām procedūrām arī RSU Studiju reglamentā I (pieejams latviešu un angļu valodā).

Ārējie un iekšējie (pieejami no: <https://www.rsu.lv/studentiem/dokumenti>, <https://du.lv/par-mums/dokumenti/>) normatīvie akti, kuri regulē studējošo sasniegumus un studiju rezultātu novērtējumu:

- Augstskolu likums;
- Izglītības likums;
- RSU Studiju reglaments I – pamatstudiju un maģistra studiju reglaments (pieejams latviešu un angļu valodā, (pieejams sadaļā “studijas” latviešu valodā no <https://www.rsu.lv/studentiem/dokumenti>, angļu valodā no <https://www.rsu.lv/en/students/documents>)
DU nolikums par studijām (pieejams latviešu valodā no: <https://du.lv/par-mums/dokumenti/> angļu valodā <https://du.lv/en/about-us/documents/>);
- RSU Nolikums par kvalifikācijas darba, studējošā pētnieciskā darba, bakalaura darba un maģistra darba izstrādāšanu un aizstāvēšanu (pieejams sadaļā “pētnieciskais darbs” latviešu valodā no <https://www.rsu.lv/studentiem/dokumenti>, angļu valodā no <https://www.rsu.lv/en/students/documents>)
DU Metodiskie norādījumi bakalaura un maģistra darbu izstrādāšanai, noformēšanai un aizstāvēšanai profesionālās studiju programmas “Tiesību zinātne” studējošiem <https://old.du.lv/par-mums/par-mums/svarigakie-dokumenti/>;
- RSU Procesa apraksts Nr. 6 “Studiju rezultātu novērtēšana un iesniegšana” u. c.
DU Noslēguma darbu iesniegšanas kārtība plaģiātisma kontrolei (pieejama no: <https://du.lv/par-mums/dokumenti/>) u.c.

Attiecībā uz studentcentrēto pieeju RSU kvalitātes politika balstās uz universitātes stratēģiju un vērtībām un ietver trīs pamatprincipus – studentcentrēta pieeja, partnerība un kvalitāte. 2016. gadā RSU tika veikts starptautisks studentcentrētas mācīšanās pieejas īstenošanas ārējs novērtējums, ko veica projekta “Peer Assessment of Student centred Learning” (PASCL) novērtēšanas ekspertu grupa. Tas bija ES līmeņa projekts, kuru virzīja Eiropas Studentu apvienība sadarbībā ar citām Eiropas augstākās izglītības organizācijām, savukārt ekspertu vizīti Rīgā iniciēja RSU Studējošo pašpārvalde. Ekspertu atzinumā RSU tika raksturota kā studentcentrēta augstskola, kas aktīvi iesaista studējošos studiju pilnveidē – sk. <https://www.rsu.lv/aktualitates/rsu-gust-starptautisku-atzinibu-ka-studentcentreta-augstskola>. RSU turpina attīstīt studentcentrētas pieejas īstenošanu.

Kvalitātes nodrošināšanas politika ir daļa no “Daugavpils Universitātes attīstības stratēģijas 2015.-2020. gadam”. Studiju kvalitāte ir studiju sistēmas ekselences raksturotājlīkums, kas atspoguļo studējošo mācību darbības norises atbilstību izglītības mērķiem. DU studiju kvalitātes vadības sistēmu īstenošanā ievēro atbilstību ISO 9001:2017 kvalitātes standartam. Atbilstība šim standartam apliecina, ka DU rūpējas par savu izglītības pakalpojumu kvalitāti, uzturot kvalitātes vadības sistēmu (KVS), periodiski izejot akreditāciju un apliecinot sistēmas efektivitāti. KVS apliecina, ka DU cenšas izzināt potenciālo studentu vēlmes; tiecas uzturēt nemainīgi labu studiju un pārvaldības kvalitāti un nodrošināt sistemātiskumu un caurskatāmību procesos, kā arī nemitīgi uzlabot sadarbību ar sadarbības partneriem un sabiedrību.

DU Studiju padome un DU Studiju kvalitātes novērtēšanas centrs (turpmāk – SKNC) ievieš kvalitātes nodrošinājuma sistēmas, pamatojoties uz “DU studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politiku”²⁶ un “Daugavpils Universitātes Rokasgrāmatu kvalitātes nodrošināšanai”²⁷. Politika un rokasgrāmata ir izstrādātas atbilstoši “Eiropas standartiem un vadlīnijām augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā” (The Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area (ESG)) un ievērojot Latvijas Republikas tiesību aktus (Augstskolu likumu, Augstākās izglītības standartus u.c.), DU normatīvajiem aktiem un “Daugavpils Universitātes attīstības stratēģijai 2015.-2020. gadam”.

3.3. Studējošo prakses nodrošinājuma raksturojums un analīze

Studējošo prakses nodrošinājuma raksturojums un analīze, norādot atbalstu studējošajiem. Informācija par studējošo prakses mērķiem, tās nozīmi kopējo studiju programmas mērķu sasniegšanā. Sadarbības iestāžu izvēles principi un to ieguldījums kopējo studiju programmas mērķu sasniegšanā.

Programmā ir paredzēta prakse kā obligāta studiju sastāvdaļa. Prakse ir 26 kredītpunktu apjomā. Prakses uzdevumi tiek pakārtoti gan programmas mērķim, kā arī vienlaikus ir atbilstoši StP rezultātiem, kas, savukārt, ir definēti atbilstoši attiecīgajiem EKI līmeņa studiju rezultātiem. RSU sadarbībā ar darba devējiem nodrošina studējošos ar prakses vietām un laikus informē viņus par prakses prasībām. RSU slēdz līgumu par praksi organizēšanas kārtību ar darba devējiem, kas nodrošina praksi. Prakse attiecīgajā studiju virzienā ir studiju procesa sastāvdaļa, kuras mērķis ir nostiprināt, padziļināt un praktiski lietot iegūtās teorētiskās zināšanas attiecīgajā profesijā standarta un nestandarta situācijās, apkopot un analizēt attiecīgos empīriskos materiālus, kuri nepieciešami kvalifikāciju darbu izstrādē. Sadarbība tiek īstenota ar LR IeM, VID, Valsts policiju un arī ar citām iestādēm. 9. pielikumā visa studējošo prakses dokumentācija.

StP vadītājs piedāvā studējošajam prakses vietu saskaņā ar noslēgtiem Nodomu līgumiem, kurus RSU JF ir noslēgusi ar prakses vietām (sk. 11. pielikumu). Studējošais ir tiesīgs piedāvāt arī citu prakses vietu, ja piedāvātā Prakses iestāde atbilst StP prasībām.

Uz šo laiku RSU JF nodomu līgumi ir noslēgti ar šādām Prakses iestādēm:

1. LR Valsts policija
2. VID.

Par prakses organizēšanu un norisi atbildīgs StP vadītājs un Prakses iestādes pārstāvis – Prakses vadītājs, kas palīdz organizēt un uzraudzīt studenta prakses norisi Prakses iestādē. Sadarbības partneri tika izvēlēti atbilstoši studiju programmas mērķiem – VP un VID kā partneri tika izvēlēti, ievērojot to lielo pieredzi jautājumos, kas ir saistīti ar ekonomisko drošību, ņemot vērā to kapacitāti uzņemt studējošos praksē, ņemot vērā šo iestāžu ieinteresētību StP realizācijā, jo StP mērķi sakrīt ar šo iestāžu darbības mērķiem – absolventi ir potenciālie šo iestāžu darbinieki – attiecīgi abas iestādes ir ieinteresētas savu potenciālo darbinieku izglītošanā un ņemot vērā vēsturisko sadarbību.

Prakses laikā studentam jāizpilda prakses vadītāja uzdevumi, jāved dienasgrāmata, kurā jāatspoguļo paveiktais, kā pielikumu pievienojot dokumentu, ja tādi prakses laikā tiek izstrādāti projekti. Pēc prakses pabeigšanas jā sagatavo prakses atskaite, kas jāiesniedz fakultātē, kopā ar prakses vadītāja atsaukumi, un prakse jāaizstāv studiju programmas plānotajā laikā. Aizstāvēšanās laikā students mutiski informē komisiju par prakses atskaitē minētajiem jautājumiem.

Izmantojot iegūtos rezultātus, balstoties uz tiem, izstrādā maģistra darbu. Students, ja vēlas, var izstrādāt maģistra darbu arī par citu tēmu, izmantojot citur iegūtos datus.

²⁶ <https://du.lv/wp-content/uploads/2019/06/Kvalit%C4%81tes-politika.pdf>

²⁷ http://du.lv/wp-content/uploads/2016/01/2DU_rokasgramata_2011-09-26_v2.doc

3.4. Novērtējums, kā augstskolā izveidotā kvalitātes nodrošināšanas sistēma un tajā noteiktie principi tiek ievēroti studiju programmā

Novērtējums, kā augstskolā/ koledžā izveidotā kvalitātes nodrošināšanas sistēma un tajā noteiktie principi tiek ievēroti studiju programmā, sniegt piemērus. Norādīt, kā tiek ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

Ja studiju programma ir kopīga, raksturot un novērtēt kopīgo kvalitātes nodrošināšanas sistēmu.

Atbilstoši RSU un DU noslēgtā sadarbības līguma 3.punktam (sk. 28. pielik. "Līgums par kopīgas profesionālā maģistra studiju programmas „Ekonomiskā drošība” izstrādi un īstenošanu”). Programmas kvalitātes nodrošināšanai kopumā Puses izveido Kopīgo studiju kvalitātes padomi (turpmāk – Padome). Padomes sastāvā ir 7 (septiņi) pārstāvji (sk. 15.1. pielik. "Studiju kvalitātes padomes sastāvs"). Papildus Pušu iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai studiju programmu kvalitātes nodrošināšanas sistēmai, Padomes kompetencē ir ar studiju procesu kvalitāti, studiju rezultātu kvalitāti saistīti jautājumi un citi jautājumi. Puses nodrošina, ka Padomes ieteikumi tiek izvērtēti un pēc iespējas pilnīgāk un bez nepamatotas kavēšanās tiek ņemti vērā Programmas pilnveidē, attīstīšanā un īstenošanā, veicot Puses iekšējos normatīvajos aktos paredzētās darbības vai iekšējo normatīvo aktu grozījumus.

RSU līmenī vadības pienākums ir noteikt stratēģiskos un kvalitātes mērķus un kvalitātes politiku, pieņemt lēmumu par kvalitātes pieeju, pārvaldīt resursus un noteikt iekšējo kārtību. Ieviestās sistēmas uzraudzību RSU veic gan iekšējie sistēmas un kvalitātes auditori, gan neatkarīgie ārējie eksperti. Universitātes līmenī viens no studiju kvalitātes rādītājiem ir sabiedrības attieksme un viedoklis, kā arī RSU popularitāte. Tas regulāri tiek noskaidrots, piedaloties reputācijas aptaujā un zīmolu vērtējumā. Studiju īstenošanā RSU tiek ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti, kas aprakstīti 10. pielikumā "Studiju programmu atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļai".

Prasības studiju procesa plānošanai, uzraudzībai un kvalitātes kontrolei RSU nosaka procesa apraksts Nr. 35 "Studiju procesa organizēšana". Prasības studiju rezultātu – zināšanu, prasmju, kompetences noteikšanai un novērtēšanai iekļautas procesa aprakstā Nr. 6 "Studiju rezultātu novērtēšana un iesniegšana" un "Studiju reglamentā I".

Studiju programmu un studiju virzienu ikgadējais pārskatīšanas process tiek īstenots izstrādājot ikgadējo pārskatu un tā mērķis ir veikt studiju procesa kvalitātes monitoringa kopsavilkumu. Pārskatā noteikts iekļaut šādus punktus: kopsavilkums par StP kvalitātes indikatoriem, t.sk. studējošo anketēšanas (tostarp absolventu) rezultātu analīzi, darba devēju aptauju kopsavilkums, sekmības analīze; SVID analīze; veiktie pilnveidojumi StP; StP pilnveides plāni.

Studiju programmu pārskata sastādīšanu veic pamatā StP vadītājs, Studiju virziena pārskata – StV vadītājs. Pārskati tiek saskaņoti un apstiprināti RSU administratīvajās struktūrvienībās un koleģiālajās institūcijās: studiju kvalitātes padomē un fakultātes domē, Dekānu padomē.

2016. gadā tika apstiprināti StP kvalitātes indikatori. Studiju programmu vadītāji atbilstoši "Kārtībai, kādā veic studiju programmu kvalitātes indikatoru vērtēšanu" katru gadu apkopo un izvērtē StP kvalitātes indikatorus. Rezultātus iekļauj StP ikgadējos pārskatos. Notiek arī ar studijām saistītu datu analīze, tostarp sekmības analīze, studiju kursu aptauju rezultātu analīze, hospitēšanas rezultātu analīze u. c. pasākumi.

RSU tiek veikta StP kartēšana (sk. 8. pielik. "Studiju kursu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai profesionālā maģistra studiju programmai "Ekonomiskā drošība""), kas ir daļa no studiju programmu pārvaldības, tai skaitā, kvalitātes nodrošināšanas procesa un sekmē iespēju īstenošanā studentcentrētā pieeju. Kartējot studiju programmas, tiek

veikta StP satura, galvenokārt StP rezultātu, analīze. Studiju programmas kartēšanas procesa rezultāti – iegūtās kartes un gūtie novērojumi – paredzēti gan StP analīzei un kvalitātes novērtēšanai, gan pilnveidei. Kartēšana tiek veikta, izmantojot RSU PIC izstrādāto MS *Excel* kartēšanas rīku, kurā no RSU studiju kursu reģistrā esošajiem attiecīgās studiju programmas studiju kursu aprakstiem tiek izgūti dati.

Lai stiprinātu saikni ar studējošajiem un nodrošinātu atgriezenisko saiti, JF studiju programmu īstenošanā jau ir izveidotas vairākas aktivitātes studiju programmu vadītāju un katedras docētāju informēšanai par studiju procesa kvalitāti programmā, tostarp:

- docētāji pēc kursa veic īsās aptaujas, kurās katram iespējams ierakstīt komentārus par kursu;
- tiek organizētas JF dekāna, studiju programmu vadītāju klātienes tikšanās ar studentiem, tostarp konsultāciju laikā;
- notiek regulāras studiju programmu vadītāju tikšanās ar programmā iesaistītajiem docētājiem;
- JF domes sēdēs vienmēr piedalās studējošo pārstāvji;
- notiek arī neformālas tikšanās un neformālie pasākumi, lai nepiespiestā atmosfērā docētāji un studenti varētu pārrunāt darbus, problēmas un meklēt to risinājumus;
- pastāvīgi tiek veicināta docētāju un studentu individuālās atgriezeniskās saiknes nodrošināšana caur konsultācijām, saziņu e-pastos un e-studiju vidē.

Tāpat studiju procesa kvalitātes kontrole notiek ar hospitācijas vizītēm un studentu un absolventu anketām. Hospitācijas vizītes jeb docētāju un studiju programmu vadītāju dalība citu docētāju nodarbībās notiek regulāri pēc iepriekš sastādīta grafika (pozitīvs attālināto mācību blakusefekts ir iespēja hospitāciju veikt neklātienē un ierakstā – lekcijas tiek ierakstītas un uzglabātas RSU *Panopto* sistēmā). Savukārt studenti un absolventi pēc attiecīgo studiju kursu un studiju programmu beigšanas aizpilda anonīmas novērtējuma anketas. Balstoties uz to rezultātiem, tiek veiktas izmaiņas studiju procesa organizācijā.

Kopīgas PMSP “Ekonomiskā drošība” sekmīgu licencēšanu un realizāciju DU uzrauga DU studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” padome. Tā seko līdzi studiju programmu atbilstībai Augstskolu likuma 55.1 pantā definētajiem jautājumiem, tostarp vienotām prasībām attiecībā uz studiju programmas īstenošanu, noslēguma pārbaudījumiem, iegūstamo kvalifikāciju, vienotu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, studējošo un akadēmiskā personāla mobilitātes nodrošināšanu u. c. nozīmīgiem aspektiem.

Augstākās izglītības iekšējās un ārējās kvalitātes nodrošināšanā DU sadarbojas ar LR Izglītības un zinātnes ministriju, Augstākās izglītības kvalitātes aģentūru, Augstākās izglītības padomi un Akadēmiskās informācijas centru.

DU sistemātiski darbojas iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā līdztekus studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” padomei iesaistītas profilējošās katedras un struktūrvienības, šo darbu koordinē un vada Studiju kvalitātes novērtēšanas centrs (turpmāk SKNC), DU Studiju daļa un Studiju padome. Kvalitātes kontrole ir organizēta DU mērogā, un tā tiek nodrošināta visos posmos: studējošo imatrikulāciju veic DU uzņemšanas komisija, un tūlīt pēc tam, studiju līgumu slēgšanas laikā, studējošie tiek iepazīstināti ar DU iekšējās kārtības noteikumiem, tiesībām un pienākumiem. Tas apliecina DU studiju kvalitātes un caurspīdīguma principu jau studiju uzsākšanas brīdī.

Ir izstrādāta un tiek ievērota Noslēguma darbu iesniegšanas kārtība plaģiātisma kontrolei Daugavpils Universitātē, kas paredz obligātu studiju noslēguma darbu elektronisko versiju iesniegšanu un glabāšanu DU Informatīvajā sistēmā un nodrošina iespēju salīdzināt studējošo noslēguma darbus ar iepriekšējos gados aizstāvēto darbu kopu.

Esošā sistēma nodrošina vispusīgu studiju kvalitātes uzraudzību ar kontroles pasākumiem visa akadēmiskā gada garumā.

3.5. Novērtējums par studējošo, absolventu, darba devēju un/vai nozares darba devēju organizāciju un citu nozares organizāciju iesaisti studiju programmas izveidē

Novērtējums par studējošo, absolventu, darba devēju un/ vai nozares darba devēju organizāciju un citu nozares organizāciju, iesaisti studiju programmas izveidē. Norādīt, kā turpmāk plānots ieinteresētās puses iesaistīt studiju programmas pilnveidē (tajā skaitā augstskolas/ koledžas plānotais darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

PMSP “Ekonomiskā drošība” kvalitātes nodrošināšanā un pilnveidē ir ieinteresēta studiju programmas vadība, docētāji, iesaistīto RSU katedru vadība un docētāji, studējošo pārstāvji, darba devēju pārstāvji, partnerorganizācijas Latvijā, StP absolventi, RSU vadība un RSU atbalsta struktūrvienības. Ieinteresētās puses attiecīgi tiek iesaistītas gan docēšanā, prakšu īstenošanā, atgriezeniskajā saitē ar studējošajiem, kursu aprakstu regulārā pilnveidošanā, gan absolventu aptaujās, gan RSU zinātniskajās konferencēs, gan katedras sanāksmēs, gan docētāju iekšējos semināros, gan studiju kvalitātes padomes darbā, gan nozares pasākumos.

PMSP “Ekonomiskā drošība” idejas izvērtēšanā jau sākotnēji bija iesaistīti potenciālie darba devēji, piemēram, tā laika IeM ministrs Sandris Ģirgens, FKTK valdes loceklis Ģirts Rūda, LR Tiesībsargs Juris Jansons, VID Nodokļu un muitas policijas pārvaldes Izmeklēšanas reģionālās daļas Zemgales izmeklēšanas nodaļas vadītāja Leila Dundure, Aizsardzības ministrijas Krīzes vadības departamenta direktors Vitālijs Rakstiņš, Ārlietu ministra padomniece stratēģiskās komunikācijas, demokrātijas un publiskās diplomātijas jautājumos Gunda Reire, CERT.LV pārstāvis Andrejs Konstantīnovs, VP, Datu valsts inspekcijas direktore Jekaterina Macuka u.c., daļa no iesaistītiem profesionāļiem vēlāk piekrita būt PMSP “Ekonomiskā drošība” docētāju un ekspertu sastāvā.

PMSP “Ekonomiskā drošība” izstrādē bija iesaistīti arī nozares eksperti, piemēram, Ļubova Švecova, kas ilgākus gadus strādāja VID Finanšu policijas pārvaldē, kā arī bija iestādes direktora vietniece izmeklēšanas jomā, aktīvi tika iesaistīta studiju kursu izstrādē un arī konsultācijās, kas saistītas ar nodokļu jautājumiem. Pie muitas nodokļu jautājumiem no ekonomiskās drošības aspekta darbojies arī muitas nodokļu eksperts, Rīgas Tehniskās universitātes Muitas un nodokļu katedras praktiskais docents, bijušais VID Administratīvās pārvaldes direktors Normunds Rudzītis, kā arī VP pārstāvji. (sk. 13. pielikumā docētāju CV, kas labi atspoguļo šo ekspertu augsto kvalifikācijas un pieredzes līmeni, kas ir nesis būtisku ieguldījumu jaunās StP izstrādē.)

Savu eksperta viedokli par PMSP “Ekonomiskā drošība” izveidi izteica arī Lietuvas ģenerāļa Jona Žemaitis militārās akadēmijas lektors Vladas Tumalavičius.

No vietējiem ekspertiem PMSP “Ekonomiskā drošība” idejas apspriešanā bija iesaistīts Daugavpils universitātes profesors Jānis Teivāns – Treinovskis, asociētā profesore Ludmila Aleksejeva, RSU lektors Juris Zīvarts, kā arī RSU Studējošo pašpārvalde.

Kad bija gatava PMSP “Ekonomiskā drošība” licencēšanas dokumentācija, tika sasaukta Juridiskās fakultātes domes sēde, kurā tika iesaistīti nozares profesionāļi, StP docētāji, darba devēji un arī studējošie. PMSP “Ekonomiskā drošība” ekspertu sanāksmes notiek reizi mēnesī, vienlaikus, notika arī Zoom tikšanās ar nozares profesionāļiem (VID, IeM, ĀM, FKTK u.c.). Uzsākot darbu pie studiju kursu izstrādes katru mēnesi notika Zoom sanāksmes ar studiju kursu aprakstu sagatavotājiem, diskutējot par studiju kursu saturu, tā atbilstību PMSP “Ekonomiskā drošība” mērķiem, uzdevumiem, kā arī tika pārrunāti jautājumi par aprakstīto tēmu pēctecību un loģisko sasaisti.

IV. Mācībspēki

4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku izvēles pamatojums

Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku izvēles pamatojums, kritēriji, kuri izvirzīti mācībspēku atlases procesā, un to analīze, pamatojot atlases kritēriju atbilstību studiju programmas un studiju kursu specifikai.

StP mācībspēku sastāvu veido pamatā esošie RSU JF un DU docētāji, kā arī salīdzinoši liels viesdocētāju skaits, kuru profesionālā darbība ir saistīta ar ekonomisko drošību. StP izstrādes laikā ir panāktā vienošanās ar nozares institūcijām, piemēram, Aizsardzības ministriju, Valsts policiju, CERT, LR Tiesībsarga biroju u.c. par vieslektori piesaisti. Vieslektoru piesaiste ir saistīta ar to, ka programma ir profesionālā maģistra programma un docētāji no nozares, vai docētāji, kas ikdienā veic ne tikai zinātniski pētniecisko darbu, bet arī strādā nozarē, spēj dot lielāku pienesumu studiju programmas mērķa sasniegšanai. Laika gaitā tiks piesaistīti jauni docētāji starp StP absolventiem, lai veidotu pēctecību. Lai nodrošinātu programmas starpdisciplināritāti, tiks piesaistīti arī viesdocētāji no ārvalstīm, piemēram, sadarbībā ar ASV vēstniecību tiks organizētas vieslekcijas par aktuāliem jautājumiem.

RSU Personāla departaments un DU Administratīvā daļa pārrauga, lai, veidojot jaunu studiju programmu, tās nodrošināšanai tiek piesaistīts Augstskolu likuma (AL) prasībām, t. sk. 55. panta 1. daļas 3. punkta noteikumiem, 28. un 30. punkta noteikumiem u.c., un Zinātniskās darbības likumam atbilstošs akadēmiskais un zinātnes personāls. Vairāk informācijas 9. pielikumā. “Studiju programmas atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļai (RSU)”.

Detalizētāku informāciju un vairāk praktisko piemēru par mācībspēku individuālo profesionālo pieredzi un starptautisko sadarbību zinātniskajā pētniecībā, lūdzu, skatīt pielikumos:

11. pielikums. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts.
12. pielikums. Kopsavilkums par mācībspēku publikācijām, pieredzi nozarē un dalību projektos, konferencēs.
13. pielikums. Mācībspēku biogrāfijas (*Curriculum Vitae*) *Europass* formā.
14. pielikums. Ar studiju programmu saistīto mācībspēku pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamās izdevumos.

4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu noteiktajām prasībām

Mācībspēku kvalifikācijas atbilstības normatīvo aktu noteiktajām prasībām, ietvert analīzi par mācībspēku kvalifikācijas atbilstību studiju programmas rezultātu sasniegšanai.

Veidojot jaunu studiju programmu, tās nodrošināšanai tiek piesaistīts Augstskolu likuma (AL) 55. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumiem un Zinātniskās darbības likumam atbilstošs akadēmiskais un zinātnes personāls. Studiju virziena īstenošanā un rezultātu sasniegšanā tiek iesaistīts akadēmiskais un pedagoģiskais personāls ar augstu kvalifikāciju, atbilstošām kompetencēm un labu reputāciju.

DU pieņemot darbā akadēmisko personālu (t. sk. struktūrvienību vadītājus), tiek izsludināts atklāts konkurss, kura gaitā potenciālie pretendenti iesniedz CV, iepazīstinot ar saviem zinātniskā un akadēmiskā darba rezultātiem; to atbilstību vērtē atbilstošās fakultātes Dome. Notiek aizklātas vēlēšanas, un pēc veiksmīgas procedūras norises notiek darba līguma slēgšana.

Akadēmiskā personāla pieteikšanos un atlases kārtību RSU reglamentē “Rīgas Stradiņa universitātes nolikums par akadēmiskajiem amatiem” un “Rīgas Stradiņa universitātes process “Akadēmiskā personāla vēlēšanas””.

Docētāju piesaistes un novērtēšanas process ir caurspīdīgs, efektīvs un ir viens no priekšnosacījumiem augstai studiju procesa kvalitātei.

Studiju programmas līmenī studiju programmas vadītāja pienākums ir nodrošināt studiju programmas satura atbilstību iekšējiem un ārējiem normatīvajiem aktiem, darba tirgus prasībām, nozares attīstības tendencēm un studējošo vajadzībām, analizēt datus, kas var sniegt informāciju par studiju programmu rezultātu un kvalitāti ietekmējošiem faktoriem un ieviest nepieciešamos uzlabojumus studiju programmās. Studiju programmu līmenī tiek mērīti studiju programmu kvalitātes indikatori, kas tieši ir sasaistīti ar studiju programmu vadītāju atalgojumu. Šis aspekts veicina atbildības uzņemšanos un motivē studiju programmu vadītājus sasniegt augstākus definētos kvalitātes standartus.

RSU līmenī vadības pienākums ir noteikt stratēģiskos un kvalitātes mērķus un kvalitātes politiku, pieņemt lēmumu par kvalitātes pieeju, pārvaldīt resursus un noteikt iekšējo kārtību. Ieviestās sistēmas uzraudzību RSU veic gan iekšējie sistēmas un kvalitātes auditori, gan neatkarīgie ārējie eksperti. Universitātes līmenī viens no studiju kvalitātes rādītājiem ir sabiedrības attieksme un viedoklis, kā arī RSU popularitāte. Tas regulāri tiek noskaidrots, piedaloties reputācijas aptaujā un zīmolu vērtējumā.

Analizējot PMSP “Ekonomiskā drošība” mācībspēku kvalifikācijas atbilstību kvalitatīvas StP īstenošanas nosacījumiem, kas plaši atspoguļota mācībspēku kvalifikācijas, pieredzes, sasniegumu, ekspertīzes aprakstos (sk. 13. pielikums “Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae) Europass formā”), var secināt, ka PMSP “Ekonomiskā drošība” studiju kursu vadītāji, docētāji un viesdocētāji nodrošina praktisku un augstu savas attiecīgās jomas ekspertīzes līmeni gan konkrētos studijuursos, gan StP kopumā.

PMSP “Ekonomiskā drošība” akadēmiskais personāls un StP iesaistītie docētāji aktīvi piedalās dažādos zinātniskā un praktiskā rakstura projektos un pētījumos. Docētāju zinātniskais darbs ir cieši saistīts ar PMSP “Ekonomiskā drošība” studiju kursiem. Zinātnisko pētījumu rezultāti tiek apkopti zinātniskajās publikācijās un pārskatos, kā arī prezentēti zinātniskajās konferencēs un tiešā veidā izmantoti studiju procesā un zināšanu pārnēsē studējošajiem. Mācībspēku aktīva praktiskā, zinātniskā un pētnieciskā darbība – dalība konferencēs, publikāciju gatavošana, ziņojumu prezentēšana, dalība pētnieciskajos, zinātniskajos un pieredzes apmaiņas projektos un aktivitātēs – nodrošina un būtiski veicina to, ka PMSP “Ekonomiskā drošība” studiju kursu saturs ir atbilstošs nozares, darba tirgus, zinātnes un attiecīgā docētāja studiju kursa tematikas attīstības tendencēm saskaņā ar StP mērķi.

Detalizētāku informāciju un vairāk praktiskos piemērus par mācībspēku individuālo pārstāvēniecību StP jomās un starptautisko sadarbību zinātniskajā pētniecībā sk. mācībspēku CV 13. pielikumā.

4.3. Raksturot augstskolas piemērotos mehānismus un procedūras mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanai

Raksturot augstskolas/ koledžas piemērotos mehānismus un procedūras mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanai, sniegt piemērus par mācībspēku zinātniski pētniecisko darbību (ja piemērojams, māksliniecisko jaunradi).

Lai īstenotu RSU zinātniskos mērķus – motivētu mācībspēku iesaisti pētniecībā un palielinātu atbalstu mācībspēka aktīvākai iesaistei pētniecībā:

- tiek veidota motivējoša atalgojuma sistēma personāla, tai skaitā mācībspēku iesaistei pētniecības projektos;
- akadēmiskajam personālam vienu reizi gadā periodā no 2019. līdz 2021. gadam noteikta atalgojuma mainīgā daļa (vienreizēja atlīdzība), pamatojoties uz šādiem darba rezultātiem pētniecības jomā par iepriekšējo gadu: anonīmi recenzēta zinātniskā publikācija ar RSU

afiliāciju, aizstāvētie vadītie promocijas darbi, reģistrētie patenti ar RSU īpašumtiesībām, RSU piesaistīto projektu līdzekļu kopējais līguma apjoms;

- tiek organizēti tīklošanās pasākumi akadēmiskajam personālam par tēmām, kas saistītas ar finansējuma piesaisti pētniecībai, intelektuālā īpašuma tiesību reģistrēšanu, atbildīgu pētniecību un inovācijām u. c.;
- tiek nodrošināts finansiāls atbalsts publikācijām *WoS/SCOPUS* citētos žurnālos, īpaši brīvas pieejas publikācijām;
- tiek nodrošinātas uz pētniecības tematiku fokusētas mācības.

Akadēmiskā personāla karjeras veidošana ir viens no galvenajiem veidiem, kā RSU var ietekmēt pētniecības un studiju cilvēkresursu atjaunotni. RSU iegulda būtisku apjomu pašu pelnīto līdzekļu personāla atalgojuma un motivēšanas sistēmas uzturēšanai. RSU saskaņā ar Stratēģiju atbalsta akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanu un profesionālo pilnveidi, īstenojot daudzveidīgus atbalsta pasākumus un nodrošinot dažādus motivācijas rīkus akadēmiskajam personālam:

- RSU Pedagoģiskās izaugsmes centrā tiek nodrošināta iespēja pilnveidot savas prasmes augstskolu pedagoģijas, izglītības tehnoloģiju un izglītības vadības jomās;
- RSU ir izveidoti formālās mūžizglītības atbalsta pasākumi – RSU darbiniekiem tiek sniegts materiālais atbalsts tālāka izglītības līmeņa iegūšanai (studiju maksas atlaides formā), kā arī tiek piedāvāta iespēja apgūt kursus RSU Atvērtajā universitātē;
- 2015. gadā RSU tika uzsākts Projekts par RSU darbinieku angļu valodas prasmju līmeņa uzlabošanu kā papildu motivācijas instrumentu, un tā realizācijas gaitā akadēmiskajam personālam tiek nodrošināts valodas prasmju audits, kā arī mācības angļu valodas uzlabošanai no A2 līdz B2 līmenim. Angļu valodas prasmju pilnīga atbilstība RSU izvirzītajam mērķim – B2 līmenim dod iespēju par darbu angļu valodā saņemt paaugstinātu atalgojuma likmi;
- 2011. gadā RSU ieviestā Darba izpildes vadības sistēma paredz darba izpildes rādītāju izvērtēšanas ciklus, vadītāja un darbinieku pārrunas par sasniegtajiem rezultātiem, darbinieka karjeras un kvalifikācijas attīstības plāniem un iespējām. Pamatojoties uz šo sarunu rezultātiem, vadītāji budžeta sastādīšanas brīdī ieplāno savu darbinieku konkrētu profesionālo prasmju un zināšanu atbalsta pasākumus – Latvijā vai ārvalstīs organizētus kursus, seminārus, konferences, pieredzes apmaiņas pasākumus vai karjeras attīstību amata maiņas perspektīvā;
- reizi divos gados RSU organizē darbinieku apmierinātības un iesaistīšanās aptauju, tai skaitā, lai noskaidrotu darbinieku viedokli par RSU ilgtspējīgas izaugsmes nodrošināšanai svarīgiem faktoriem, un darbinieku ieteikumi iespēju robežās tiek īstenoti praktiskā rīcībā un ņemti vērā lēmumu pieņemšanā.

Studiju kvalitātes un docētāju kompetences pilnveidei 2014. gadā tika izveidots RSU [Pedagoģiskās izaugsmes centrs](#). Centrs savas darbības ietvaros nodrošina atbalstu studiju kvalitātes pilnveidei, īstenojot studiju procesa analīzi un atbilstīgi aktuālajām vajadzībām organizējot akadēmiskā personāla pedagoģisko izaugsmi tālākizglītības aktivitātēs. Centra mācīšanās aktivitātes ir balstītas uz četrām satura jomām – izglītības vadība, augstskolas didaktika, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju prasmes, vispārīgās prasmes – un līdz šim īstenotas vairāk nekā 30 dažādos tematiskajos ciklos, lekcijās, darbnīcās un citās interaktīvās formās. Centrs katru semestri piedāvā docētājiem vairāk nekā 10 dažādas tematiskās mācības, par kurām interese nepārtraukti palielinās. Centra īstenotajās mācībās docētājiem piedāvāts apgūt dažādas radošas un inovatīvas mācīšanas metodes, piemēram, uz simulācijām balstītas mācīšanās metodes, digitālo tehnoloģiju izmantošanas iespējas studiju procesā, praktisko darbu organizēšanu un vadīšanu, tai skaitā starpdisciplinārām grupām u. c. Papildus docētājiem piedāvāts papildināt zināšanas par kultūratšķirībām un prasmes docēt

starpkultūru vidē, kas ir būtisks atbalsts docētājiem, kuri īsteno studiju procesu starptautiskās studiju programmās.

2020. gada pavasara semestrī, sākot ar 13. martu, RSU pārtrauca mācību procesa norisi klātienē. Līdz ar to PIC un Informācijas tehnoloģiju departaments rīkoja dažādas papildus aktivitātes ar mērķi pilnveidot docētāju digitālās un tehnoloģiskās prasmes (skatīt 10.3. pielikumu). StP īstenošanā iesaistītie docētāji piedalījās PIC organizētās papildus aktivitātēs, apmeklēja Informācijas tehnoloģiju departamenta rīkotās apmācības par tādām tēmām kā – “Panopto un Zoom platformu iespējas”, “Attālināto pārbaudījumu realizēšanas iespējas” un “Testu veidošana e-studiju vidē”. Papildus īstenošanās aktivitātes docētājiem sniedza iespēju apgūt zināšanas un pilnveidot prasmes, kas nepieciešamas īstenojot studiju kursu attālinātā formātā līdzvērtīgi tālmācības studiju formai.

Aktuālie akadēmiskā personāla sasniegumi Ekonomiskās drošības nozarē:

1. Prof A. Vilks ir saņēmis prezidenta atzinības rakstu – [raksts latviešu valodā](#);
2. Docētāji prof. Vilks, prof. J. Grasis un A. Lieljuksis ir piedalījušies satversmes lasījumu ierakstīšanā;
3. J. Grasis – Eiropas juridisko fakultāšu asociāciju biedrs, arī pati fakultāte ir šīs asociācijas biedrs – var sadarboties ar Eiropas juridisko augstskolu asociāciju StP realizēšanas jautājumos, pēc nepieciešamības;
4. K. Palkova – jaunais zinātnieks;
5. K. Palkova, K. Bite – ievēlētas par RSU Senātā par senatorēm, kas apliecina augsto morālo stāju un atbalstu no Universitātes kolēģiem un piemēra rādīšanu studentiem.

DU ik gadu notiek mācībspēku zinātniskās darbības novērtēšana, kuras ietvaros tiek vērtēti pētnieciskā darba rezultāti, darbība projektos, kā arī pedagoģiskais un organizatoriskais darbs. Studiju procesa ietvaros nepārtraukti tiek sekots līdzi jaunākajām aktualitātēm nozarē – akadēmiskais personāls piedalās projektos, rezultāti tiek izmantoti studiju kursu satura aktualizēšanā. Docētāji aktīvi piedalās pētījumu rezultātu aprobācijā un izplatīšanā, uzstājoties zinātniskajās un praktiskajās konferencēs un semināros. Zinātniskajos pasākumos iegūtā informācija tiek izmantota studiju kursu un darbu vadīšanā, kā arī mācību līdzekļu sagatavošanā. Akadēmiskā personāla pētnieciskā un radošā darbība ir cieši saistīta ar studiju procesu, veicinot studentiem izpratni par inovāciju nozares saistību ar reālās organizācijas vajadzībām. Programmas personālu veido pasniedzēji, kuri studiju procesu pilnveidošanā regulāri sadarbojas, tādējādi tiek panākta starpdisciplināritāte studējošo zināšanu un prasmju izkopšanā. Docētāju zinātniskās darbības apraksts pēdējo 6 gadu laikā ir pieejams 14. pielikumā “Kopīgās profesionālā maģistra studiju programmas “Ekonomiskā drošība” kopsavilkums par mācībspēku publikācijām”.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas būtiski ietekmē studiju kvalitāti. Ar profesionālās pilnveides un zinātniskās darbības atbalsta instrumentiem notiek jauniegūto zināšanu un pieredzes pārnese uz studiju kursu saturu, studējošajiem tiek piedāvātas aktuālas zinātnisko darbu tēmas. Piemēram, pētniecības projektu ietvaros docētāji kopā ar studējošajiem veido zinātniskās grupas, kas veic inovatīvus pētījumus un sagatavo publikācijas. Studiju virziena visu studiju līmeņu studējošie regulāri tiek iesaistīti DU iekšējo pētniecisko grantu īstenošanā, kā arī zinātniskajās konferencēs (sadarbojoties ar pētniecisko darbu vadītājiem).

Atgriezeniskā saite par studiju kursa saturu aktualitāti tiek gūta studējošo aptaujās. Atvērtajās atbildēs studējošie izsaka viedokli par docētāju kompetenci un studiju kursu saturā aplūkojamo tēmu aktualitāti. Tāpat studējošie tiek iesaistīti zinātnes pārneses aktivitāšu organizēšanā un nodrošināšanā (Zinātnieku nakts, Zinātnes festivāls, Zinātnes skola, Jauno uzņēmēju skola u.c. pasākumi).

Katra studiju gada beigās studiju virziena padome izvērtē jaunākās studiju literatūras izdevumu iepirkšanas nepieciešamību, studiju virziena vadītājs izveido sarakstu un iesniedz grāmatu iepirkumu saskaņošanai studiju un zinātņu prorektoriem.

12. pielikums “StP īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts”.
13. pielikums “Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae) Europass formā”.
14. pielikums “Mācībspēku ar StP saistīto pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamos izdevumos”.